KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2025/906

(2024. gada 22. novembris)

par valsts atbalstu SA.48580 (2017/C), ko Vācija īstenojusi *WestSpiel* labā

(izziņots ar dokumenta numuru C(2024) 8105)

(Autentisks ir tikai teksts vācu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas tika aicinātas iesniegt piezīmes ([1]), un ņemot vērā šīs piezīmes,

tā kā:

1. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2017. gada 20. jūnija vēstulē saņēma divas sūdzības, ko iesniedza Spēļu zāļu apvienība (*Fachverband Spielhallen e.V.*, turpmāk "*FSH*") un vēl viens sūdzības iesniedzējs (kopā "sūdzības iesniedzēji") un kas attiecas uz valsts atbalstu, kuru Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme (*Nordrhein-Westfalen*, turpmāk "*NRW*"), iespējams, piešķīrusi uzņēmumam *Westdeutsche Spielbanken GmbH & Co. KG* (turpmāk "*WestSpiel*").

(2) Sūdzības tika reģistrētas atsevišķi – lietās SA.48580 un SA.48842. 2018. gada 16. aprīlī Komisija abu lietu materiālus apvienoja lietā SA.48580.

(3) 2018. gada 2. augustā Komisija pārsūtīja sūdzību nekonfidenciālo versiju Vācijai un pieprasīja tai papildu informāciju. Pēc termiņa pagarinājuma lūgšanas atbildes sniegšanai un tā saņemšanas Vācija 2018. gada 2. oktobra vēstulē pauda viedokli par sūdzībām un atbildēja uz informācijas pieprasījumu.

(4) 2019. gada 6. februārī Komisija pieprasīja Vācijai papildu dokumentus, kurus Vācija iesniedza 2019. gada 22. februārī. 2019. gada 12. jūnijā Komisija pārsūtīja sūdzības iesniedzējiem Vācijas 2018. gada 2. oktobrī iesniegtās informācijas nekonfidenciālo versiju, aicinot tos paust viedokli par Vācijas izvirzītajiem argumentiem. 2019. gada 8. augustā sūdzības iesniedzēji iesniedza viedokli par Vācijas argumentiem, uzturot savas sūdzības spēkā.

(5) 2019. gada 8. oktobrī Komisija pieprasīja Vācijai papildu dokumentus, kas tika iesniegti 2019. gada 24. oktobrī.

(6) Sūdzības iesniedzēji 2019. gada 9. oktobra vēstulē saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk "LESD") 265. panta otro daļu oficiāli lūdza Komisiju pieņemt lēmumu šajā jautājumā.

(7) Komisija 2019. gada 9. decembra vēstulē informēja Vāciju, ka ir nolēmusi sākt oficiālo izmeklēšanas procedūru, kas noteikta LESD 108. panta 2. punktā (turpmāk "lēmums par procedūras sākšanu"). Vācija 2020. gada 15. janvāra e-pasta vēstulē apstiprināja, ka lēmumā par procedūras sākšanu nav konfidenciālas informācijas.

([1]) OV C 59, 21.2.2020., 14. lpp.

(8) Komisijas lēmums par procedūras sākšanu tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ([2]). Komisija aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes par iespējamo atbalstu/pasākumu.

(9) 2020. gada 27. janvārī Komisija pārsūtīja Vācijai sūdzības iesniedzēju 2019. gada 8. augustā iesniegto informāciju.

(10) Vācija 2020. gada 2. martā iesniedza piezīmes, kas attiecās uz lēmumu par procedūras sākšanu un uz sūdzības iesniedzēju 2019. gada 8. augustā iesniegto informāciju. Pēc Komisijas un Vācijas 2020. gada 3. jūnija telefonkonferences Vācija 2020. gada 17. jūnijā iesniedza rakstiskas papildu piezīmes, pamatojot savu nostāju. Lēmumā par procedūras sākšanu noteiktajā termiņā netika iesniegtas nekādas trešo personu piezīmes.

(11) Sūdzības iesniedzēji 2020. gada 6. augustā iesniedza apsvērumus, un Vācija 2020. gada 1. oktobrī iesniedza piezīmes par minētajiem apsvērumiem.

(12) 2020. gada 18. decembrī Vācija iesniedza Komisijai jaunāko informāciju par *WestSpiel* privatizāciju. 2021. gada 2. februārī Vācija iesniedza papildu jaunumus par to pašu privatizācijas procesu. 2021. gada 10. februārī Vācija iesniedza Komisijai indikatīvu grafiku, kurā atspoguļotas darbības, ko tā bija plānojusi veikt, lai pabeigtu *WestSpiel* privatizācijas procesu.

(13) 2021. gada 11. februārī Komisija nosūtīja informācijas pieprasījumu, uz ko Vācija atbildēja 2021. gada 25. un 26. februārī.

(14) 2021. gada 16. martā *WestSpiel* iesniedza apsvērumus par lietu un jaunāko informāciju par *WestSpiel* pārdošanas procesu. 2021. gada 24. martā Komisija telefoniski sazinājās ar Vāciju.

(15) 2021. gada 20. jūlijā un 8. septembrī Vācija sniedza Komisijai papildu informāciju.

(16) 2022. gada 14. martā Komisija nosūtīja papildu informācijas pieprasījumu, uz ko Vācija atbildēja 2022. gada 4. aprīlī. 2022. gada 11. jūlijā Komisija nosūtīja vēl vienu informācijas pieprasījumu, uz ko Vācija atbildēja 2022. gada 18. jūlijā.

(17) 2023. gada 12. maijā Komisija nosūtīja papildu informācijas pieprasījumu, uz ko Vācija atbildēja 2023. gada 14. jūlijā.

2. DETALIZĒTS ATBALSTA APRAKSTS

2.1. Juridiskie apstākļi laikā, kad tika piešķirti iespējamie pasākumi

(18) Šīs lietas priekšmets ir finansiālais atbalsts, ko *WestSpiel* saņēma no valsts laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam ar turpmāk 2.3. iedaļā aprakstīto pasākumu starpniecību.

(19) Iespējamo pasākumu piešķiršanas laikā, t. i., laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam, kad tika segti ikgadējie zaudējumi, un 2015. gadā, kad tika iepludināts kapitāls, Vācijas tiesību sistēmā bija nošķirtas divu veidu nejaušības spēles.

(20) No vienas puses, specializētas spēļu zāles un restorāni varēja brīvi ekspluatēt konkrētus spēļu automātus, ievērojot Azartspēļu noteikumos (*Spielverordnung*) izklāstītās tiesību normas. Saskaņā ar federālo zemju noteikumiem par spēļu zālēm (*Spielhallengesetze der Bundesländer*) komerciālo (privāto) spēļu zāļu (*gewerbliche Spielhallen*) ekspluatēšanai bija vajadzīga licence.

([2]) Komisijas 2019. gada 9. decembra lēmums "Valsts atbalsts SA.48580 (2017/FC) – Iespējamais atbalsts uzņēmumam *WestSpiel*" (OV C 59, 21.2.2020., 14. lpp.).

(21) No otras puses, klasiskās azartspēles un kazino spēles (acīte, rulete utt.) (t. i., tā sauktās *groβes Spiel*) un citas spēļu automātu spēles tika uzskatītas par pārāk riskantām, tāpēc šo azartspēļu piedāvāšana principā bija aizliegta. Atkāpjoties no šā noteikuma, Vācijas federālo zemju kompetencē bija atļaut noteiktiem (galvenokārt publiskiem) operatoriem (*Spielbankunternehmen*) piedāvāt šādas azartspēles saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti attiecīgo azartspēļu likumu (*Spielbankgesetze*) normās, un šajā nolūkā tiem federālās zemes līmenī piešķirt licences.

(22) Likuma *SpielbG NRW* ([3]) mērķi bija noteikti tā 1. pantā. Proti, regulējuma mērķis bija novērst atkarību no nejaušības spēlēm un derībām, dot iedzīvotājiem iespēju apmierināt savu dabisko tieksmi uz azartspēlēm sakārtotos un uzraudzītos veidos, aizsargāt spēlētājus un jauniešus, nodrošināt operatoru pienācīgu rīcību un to, ka nejaušības spēles notiek sakārtotā un pārredzamā veidā.

(23) Saskaņā ar *SpielbG NRW* 2. panta 2. punktu Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē varēja tikt atļauti ne vairāk kā pieci publiskie kazino. Atšķirībā no citām federālajām zemēm, šajā federālajā zemē likumā *SpielbG NRW* pirms *WestSpiel* pārdošanas nebija paredzēta iespēja piešķirt licences arī privātiem operatoriem. Ņemot vērā *SpielbG NRW* 2. panta 1. punktā un 3. panta 1. punktā noteiktās prasības, *WestSpiel de facto* bija vienīgais kazino licenciāts *NRW*, un tas 2019. gadā ekspluatēja četrus kazino Āhenē [*Aachen*], Bādoeinhauzenē [*Bad Oeynhausen*], Dortmundē [*Dortmund*] (*Hohensyburg*) un Dīsburgā [*Duisburg*]. Uzņēmumam *WestSpiel* kopš 1975. gada bija tā sauktā "pamatlicence".

2.2. **Saņēmējs**

(24) *WestSpiel* bija kazino operators, kas darbojās *NRW*. Līdz *WestSpiel* apvienošanai ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību *Westdeutsche Spielbanken GmbH* (turpmāk "*WestSpiel GmbH*") ([4]) 2021. gada 13. janvārī (sk. 29. apsvērumu) *WestSpiel* vienīgais komandīts (*Kommanditistin*) bija *NRW.BANK* un *WestSpiel GmbH* bija *WestSpiel* personiski atbildīgais biedrs jeb komplementārs (*Komplementärin*).

(25) 2015. gada 26. novembrī *NRW* un *NRW.BANK* noslēdza trasta līgumu (turpmāk "trasta līgums"), saskaņā ar kuru:

— *NRW* apņēmās pēc pasīvās partnerības līguma noslēgšanas starp *NRW.BANK* un *WestSpiel* nodrošināt *NRW.BANK* 64,8 miljonus EUR un

— *NRW.BANK* kā pilnvarniece apņēmās pieņemt šos naudas līdzekļus, tos izmantot vienīgi, lai savā vārdā, bet *NRW* uzdevumā uz pasīvās partnerības līguma pamata izveidotu pasīvo partnerību ar *WestSpiel* saskaņā ar Vācijas Komerckodeksa (*Handelsgesetzbuch*, turpmāk "*HGB*") 230. un turpmākajiem pantiem, un šajā saistībā veikt 64,8 miljonu EUR ieguldījumu uzņēmumā *WestSpiel* (turpmāk "pasīvais ieguldījums").

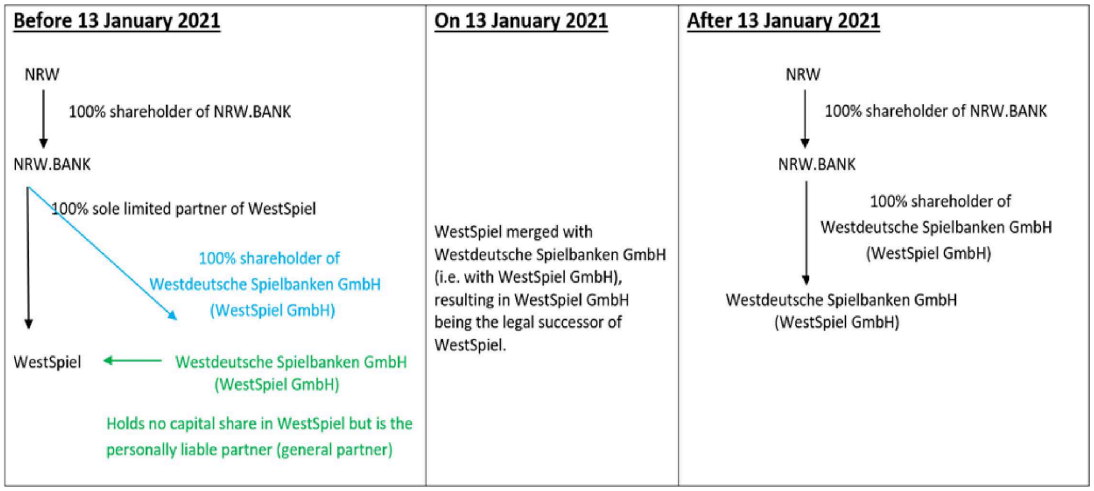
(26) 2015. gada 1. decembrī starp *NRW.BANK* un *WestSpiel* tika noslēgts pasīvās partnerības līgums. Tajā bija ietverts *NRW.BANK* pienākums darīt *WestSpiel* pieejamu pasīvo ieguldījumu 64,8 miljonu EUR apmērā pēc tam, kad šie naudas līdzekļi būs nonākuši pie *NRW.BANK* kā pilnvarnieces. Pēc tam kad starp *NRW.BANK* un *WestSpiel* bija noslēgts pasīvās partnerības līgums un *NRW.BANK* bija saņēmusi attiecīgos naudas līdzekļus, *NRW.BANK* ieguldīja uzņēmumā *WestSpiel* 64,8 miljonus EUR. Šis pasīvais 64,8 miljonu EUR ieguldījums (kas bija jāiegrāmato atsevišķā pasīvo ieguldījumu kontā) tika uzrādīts *WestSpiel* pašu kapitālā līdztekus *NRW.BANK* kā *WestSpiel* komandīta ieguldījumam.

([3]) Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē kazino piedāvātajām azartspēļu darbībām piemēro *NRW* azartspēļu likumu (*Gesetz über die Zulassung öffentlicher Spielbanken im Land Nordrhein-Westfalen, Spielbankgesetz NRW*, turpmāk "*SpielbG NRW*"). Pēc pasākumu piešķiršanas *SpielbG NRW* tika grozīts ar 35. panta 2. punktu 2020. gada 29. maija likumā *GV. NRW. Ausgabe 2020 Nr. 19 vom 2.6.2020 Seite 357 bis 380 | RECHT.NRW.DE*.

([4]) *WestSpiel GmbH* neveica nekādas iemaksas *WestSpiel* kapitālā, tāpēc tai nepiederēja kapitāla daļas. Kā komplementārs (bez kapitāla ieguldījuma) *WestSpiel GmbH* bija atbildīga par *WestSpiel* uzņēmējdarbības vadību. Turklāt sabiedrība *WestSpiel GmbH* bija komplementārs bez kapitāla daļām arī uzņēmumā *Casino Duisburg GmbH & Co. KG*, kas agrāk bija *WestSpiel* pilnīgi piederošs meitasuzņēmums, un tādējādi tā bija atbildīga arī par *Casino Duisburg GmbH & Co. KG* uzņēmējdarbības vadību. *WestSpiel GmbH* neveica nekādu saimniecisko darbību.

(27) 2021. gada 4. janvārī *NRW.BANK*, *WestSpiel* un, ņemot vērā *WestSpiel* un *WestSpiel GmbH* apvienošanos, *WestSpiel GmbH* noslēdza partnerības izbeigšanas vienošanos, saskaņā ar kuru *NRW.BANK* pasīvā partnerība ar *WestSpiel* 2021. gada 8. janvārī tika izbeigta un pēc tam likvidēta. Pasīvais ieguldījums, kas bija atlicis pēc līdzdalības zaudējumu segšanā, proti, aptuveni 46,5 miljoni EUR (precīzi 46 516 909,42 EUR), tika atmaksāts *NRW*.

(28) *WestSpiel* saglabāja komandītsabiedrības (*Kommanditgesellschaft*) juridisko formu līdz 2021. gada 13. janvārim. Kā aprakstīts iepriekš, *WestSpiel* vienīgais komandīts bija *NRW.BANK* un personiski atbildīgais biedrs jeb komplementārs bija *WestSpiel GmbH*. *NRW.BANK*, kuras vienīgā īpašniece ir *NRW*, bija arī vienīgā *WestSpiel GmbH* kapitāla daļas īpašniece. Pēc 2021. gada 13. janvāra bankai *NRW.BANK* ar 35,5 miljonu EUR kapitāla daļu, kas atbilda ieguldījumam, ar kuru aprobežojās tās atbildība (*Hafteinlage*), piederēja 100 % *WestSpiel* kapitāla daļu (*WestSpiel* 2007. gada 1. decembra statūtu jaunākās redakcijas 3. pants).

(29) Saistībā ar plašāku *WestSpiel* grupas reorganizāciju, kuras galvenais mērķis bija atbalstīt un atvieglot (paredzēto) grupas pārdošanu, *WestSpiel GmbH* un *WestSpiel* 2020. gada 22. decembrī noslēdza notariālu apvienošanās līgumu, saskaņā ar kuru *WestSpiel* atbilstoši saviem 2019. gada 31. decembra finanšu pārskatiem ar 2020. gada 1. janvāri saskaņā ar Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktiem nodeva visus savus aktīvus sabiedrībai *WestSpiel GmbH*. Pēc tam kad šī apvienošanās 2021. gada 13. janvārī tika reģistrēta kompetentajā komercreģistrā, tā juridiski stājās spēkā, un tādējādi *WestSpiel GmbH* kļuva par *WestSpiel* tiesību pārmantotāju.

(30) 2021. gada septembrī konkursa procedūras rezultātā ([5]) *WestSpiel* tika pārdots *Gauselmann* grupai ([6]), ([7]). Kā liecina publiski pieejama informācija ([8]), pēc pārdošanas uzņēmums *WestSpiel* savas darbības visos četros kazino Āhenē, Bādoeinhauzenē, Dortmundē (*Hohensyburg*) un Dīsburgā tagad īsteno ar nosaukumu *Merkur Spielbanken NRW GmbH* ([9]).

([5]) https://igamingbusiness.com/nordrhein-westfalen-launches-westspiel-privatisation-tender/.
([6]) Saskaņā ar Vācijas 2022. gada 4. aprīlī sniegto informāciju *WestSpiel* pārdošana bija kapitāla daļu, nevis aktīvu nodošanas darījums. *WestSpiel* kapitāla daļas tika pārdotas *Gauselmann* grupai par 141,8 miljoniem EUR. Vācija arī paskaidroja, ka kapitāla daļu pirkuma līgumā ir paredzēta iespēja nākotnē samazināt pirkuma cenu par summu, kas atbilst atgūtajam valsts atbalstam, bet nepārsniedz 30 miljonus EUR, un juridiski saistošas valsts atbalsta atgūšanas gadījumā šī summa jāizmaksā uzņēmumam *WestSpiel*; šie nosacījumi tika paziņoti iepriekš un tika vienādi piedāvāti visiem pretendentiem, kas bija ieinteresēti *WestSpiel* kapitāla daļu iegādē.
([7]) Termins "*WestSpiel*", kas definēts iepriekš 1. apsvērumā, attiecas arī uz apvienoto un pēc tam pārdoto subjektu.
([8]) https://www.waz.de/wirtschaft/gauselmann-gruppe-uebernimmt-westspiel-casinos-in-nrw-id232845809.html.
([9]) Skatīt subjekta datus kompetentajā komercreģistrā (*Registerportal* | Sākumlapa).

(31) Vācija 2022. gada 4. aprīļa atbildē paskaidroja, ka *WestSpiel* juridiskās personas statuss pēc pārdošanas nav mainījies – uzņēmums turpina darbību savā vārdā un ar to pašu juridisko personu. Ir mainīts tikai uzņēmuma nosaukums – uz *Merkur Spielbanken NRW GmbH* –, bet reģistrācijas numurs komercreģistrā nav mainījies (Dīsburga, HRB 19356).

(32) *WestSpiel* fiskālajam un regulatīvajam satvaram laikā, kad tika piešķirti iespējamie pasākumi, šajā lietā ir īpaši liela nozīme ([10]). *WestSpiel* tika piemērots parastais Vācijas nodokļu režīms (uzņēmumu ienākuma nodoklis, uzņēmējdarbības nodoklis) attiecībā uz ienākumiem, kas gūti no darbībām, kuras nav saistītas ar azartspēlēm (piemēram, no restorāniem). Attiecībā uz azartspēlēm *WestSpiel* tika piemērots īpašs nodokļu režīms (*SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. un 13. pants) ([11]). Nodokļi galvenokārt tika iekasēti no azartspēļu bruto ieņēmumiem (turpmāk "ABI"), nevis no peļņas. Saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. pantu *WestSpiel* bija jāmaksā 30 % nodoklis no savu kazino ABI (ja ABI gadā pārsniedza 15 miljonus EUR uz vienu kazino, nodoklis tika palielināts par 10 procentpunktiem). Saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 13. pantu *WestSpiel* ABI tika uzlikts vēl 15 % nodoklis, ko dēvē par "papildu ieņēmumiem" (*Zusätzliche Leistungen*). Iekasētais nodoklis saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. pantu bija paredzēts vispārējas intereses darbību finansēšanai.

(33) Papildus šiem ABI nodokļiem *WestSpiel* saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantu 75 % (un dažos gadījumos vairāk) no savas peļņas bija jānodod Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisma ietvaros. Atšķirībā no *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. un 13. pantā paredzētajiem ABI nodokļiem, peļņas aplikšanas mehānisms tika piemērots uzņēmuma vispārējai darbībai (t. i., ne tikai tai peļņai, kas gūta no azartspēļu darbībām). Piemēram, 2014. gadā tas tika piemērots mākslas darbu pārdošanai.

2.3. **Iespējamie pasākumi**

(34) Sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka *WestSpiel* ir saņēmis nelikumīgu un nesaderīgu valsts atbalstu ar šādiem trim pasākumiem:

a) ikgadējo zaudējumu iespējamā segšana, ko kopš 2009. gada veikusi tā kapitāla daļas īpašniece *NRW.BANK*;

b) iespējamā licences piešķiršana piektā kazino ekspluatēšanai Ķelnē [*Köln*];

c) 64,8 miljonu EUR kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā.

(35) Ar lēmumu par procedūras sākšanu Komisija sāka oficiālo procedūru tikai par iepriekš minēto a) un c) pasākumu. Tā nolēma neiebilst pret iepriekš minēto b) pasākumu, pamatojoties uz to, ka iespējamā licences piešķiršana uzņēmumam *WestSpiel* piektā kazino ekspluatēšanai Ķelnē nav atbalsts (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 97. apsvērumu un secinājumu). Tāpēc minētais pasākums neietilpst šā lēmuma darbības jomā un šis lēmums attieksies tikai uz iepriekš minēto a) un c) pasākumu.

2.3.1. *Ikgadējo zaudējumu segšana*

(36) Sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam *WestSpiel* vienīgais komandīts *NRW.BANK* sedza tā ikgadējos zaudējumus.

([10]) Jautājums par to, vai diferencētais nodokļu režīms, ko piemēro uzņēmumam *WestSpiel*, pats par sevi ietver nelikumīgu valsts atbalstu, ir aplūkots Komisijas Lēmumā C(2019) 8819 final (2019. gada 9. decembris) "Valsts atbalsts SA.44944 (2019/C) (ex 2019/FC) un SA.53552 (2019/C) (ex 2019/FC) – Nodokļu režīms, ko Vācijā piemēro publisko kazino operatoriem, un iespējamā garantija publisko kazino operatoriem Vācijā" (OV C 187, 5.6.2020., 80. lpp.). Lēmums tika pārsūdzēts lietā T-510/20; Vispārējā tiesa noraidīja apelācijas sūdzību ar 2021. gada 22. oktobra rīkojumu *Fachverband Spielhallen* un *LM*/Komisija, T-510/20, ECLI:EU:T:2021:745. Vispārējās tiesas rīkojums ir pārsūdzēts lietā C-831/21 P.

([11]) Tā bija *SpielbG NRW* 2012. gada 13. novembra redakcija (*GV. NRW.* 524., 530. lpp.; *SpielbG NRW 2012,NW – Spielbankgesetz NRW – Gesetze des Bundes und der Länder* (lexsoft.de)) pirms grozījumiem, kas tika izdarīti ar 2020. gada 29. maija likuma 35. panta 2. punktu.

(37) *WestSpiel* 2005.–2008. gadā vēl spēja gūt peļņu, bet nākamajos gados vairs ne. Kopumā laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam *WestSpiel* guva aptuveni 79,6 miljonus EUR līdz 101,1 miljonu EUR lielus ABI gadā. Saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. un 13. pantu uzlikto ABI nodokļu dēļ *WestSpiel* laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam un 2015. gadā cieta zaudējumus kopumā aptuveni 3,5–9 miljonu EUR apmērā ([12]). Turpretī 2014. gadā *WestSpiel* pārdeva divus mākslas darbus, gūstot ārpuskārtas ienākumus aptuveni 114,4 miljonu EUR apmērā, tāpēc togad *WestSpiel* guva peļņu kopā aptuveni 86,4 miljonu EUR apmērā.

(38) *WestSpiel* gada rezultāti (t. i., atlikusī peļņa pēc peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisma piemērošanas 2014. gadā un zaudējumi visos pārējos gados laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam) tika kreditēti/debetēti *NRW.BANK* kapitāla kontā. Tā dēļ *NRW.BANK* kā *WestSpiel* vienīgā komandīta kapitāla konta vērtība 2009. gadā bija aptuveni 27,6 miljoni EUR, bet 2015. gadā – tikai 12,5 miljoni EUR ([13]).

(39) Sūdzības iesniedzēji uzskata, ka laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam tika segti *WestSpiel* zaudējumi aptuveni 63,6 miljonu EUR apmērā, kā to apliecina uzņēmuma gada pārskati.

(40) 2019. gada 8. augustā iesniegtajā informācijā sūdzības iesniedzēji pauž uzskatu, ka, ņemot vērā *WestSpiel* korporatīvo struktūru, *NRW.BANK* (kā vienīgais *WestSpiel* komandīts) laikposmā no 2009. līdz 2017. gadam sedza zaudējumus aptuveni 24,8 miljonu EUR apmērā, bet *NRW* (kā trasta dibinātāja, pēc kuras ierosinājuma saskaņā ar trasta līgumu un pasīvās partnerības līgumu, kas noslēgts 2015. gadā, *NRW.BANK* izveidoja pasīvo partnerību ar *WestSpiel*, kā sīkāk izklāstīts turpmāk 2.3.2. iedaļā) tajā pašā laikposmā sedza zaudējumus aptuveni 9,1 miljona EUR apmērā. Šajā kontekstā sūdzības iesniedzēji norāda, ka *WestSpiel* saskaņā ar Komisijas Direktīvu 2006/111/EK ([14]) ir publisks uzņēmums un ka tā rīcībā nodotie līdzekļi (t. i., tā kapitāls), ko pastāvīgi kontrolē valsts, ir atzīstami par valsts līdzekļiem.

(41) Turklāt sūdzības iesniedzēji uzskata, ka *WestSpiel*, visticamāk, nebūtu spējis segt savus zaudējumus pēdējos gados, ja nebūtu iepludināts 64,8 miljonu EUR kapitāls, un šādā situācijā piesardzīgs privāts ieguldītājs nebūtu turpinājis segt *WestSpiel* ciestos ikgadējos zaudējumus (pretēji tam, kā rīkojās *NRW* un *NRW.BANK*). Visbeidzot, sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vācijas apgalvojums, ka *WestSpiel* negatīvo gada rezultātu galvenais cēlonis ir lielais nodokļu slogs, nav pareizs. Proti, sūdzības iesniedzēji lēš, ka *WestSpiel* nodokļu slogs gadu gaitā pastāvīgi samazinājās, bet izmaksu attiecības pirms nodokļu nomaksas pārskata periodā – no 2005. līdz 2015. gadam – palielinājās. Sūdzības iesniedzēju ieskatā, no tā izriet, ka *WestSpiel* zaudējumus neradīja un nerada lielais nodokļu slogs, bet gan ārkārtīgi augstās izmaksu attiecības. Visbeidzot, summas, ko sedza riska fonda (daļējā) likvidācija (sk. 12. zemsvītras piezīmi), nevarēja atskaitīt no *WestSpiel* zaudējumiem (pretēji tam, ko apgalvo Vācija), jo nebija skaidrs, kādi riski šim fondam būtu jāsedz.

(42) Sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka *NRW.BANK* veiktā ikgadējo zaudējumu segšana tika finansēta no valsts līdzekļiem un ir attiecināma uz valsti, jo *NRW.BANK* vienīgā īpašniece bija *NRW* un valdības locekļi bija *NRW.BANK* valdes sastāvā un bija iesaistīti lēmumu pieņemšanā par ikgadējo zaudējumu segšanu. Sūdzības iesniedzēji uzskata, ka saskaņā ar judikatūru nav katrā gadījumā jākonstatē, ka ir notikusi valsts līdzekļu nodošana. Lai konstatētu, ka attiecīgais pasākums ietilpst LESD 107. panta 1. punkta darbības jomā, pietiek ar to, ka līdzekļi ir nodoti publiska uzņēmuma rīcībā.

([12]) Šajos skaitļos nav ņemta vērā zaudējumu kompensācija, kas gūta, (daļēji) likvidējot *WestSpiel* riska fondu, kurš bija izveidots neapdrošinātu vispārējo un īpašo ar azartspēlēm saistīto risku segšanai. Fonds tika izveidots, pamatojoties uz *NRW* Iekšlietu un pašvaldību lietu ministrijas pamatlicenci kazino ekspluatēšanai Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē un *WestSpiel* statūtiem. Saskaņā ar statūtiem *WestSpiel* pašam bija jāizveido riska fonds. Bilancē riska fonds ir īpašs postenis pasīva pusē starp pašu kapitālu un rezervēm.

([13]) Šajos skaitļos ir ņemta vērā zaudējumu kompensācija, kas gūta, (daļēji) likvidējot riska fondu, kā arī zaudējumu atskaitīšana no *NRW.BANK* pasīvās līdzdalības 2015. gadā.

([14]) Komisijas Direktīva 2006/111/EK (2006. gada 16. novembris) par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo attiecību pārredzamību, kā arī par dažu uzņēmumu finanšu pārredzamību (OV L 318, 17.11.2006., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/111/oj).

(43) Sūdzības iesniedzēji uzskata, ka, tā kā *NRW.BANK* sedza tikai *WestSpiel*, bet ne citu uzņēmumu zaudējumus, ikgadējo zaudējumu segšana radīja selektīvu priekšrocību *WestSpiel*. Attiecībā uz 2014. gadu sūdzības iesniedzēji uzskata, ka ārpuskārtas ieņēmumi, kas tika gūti no mākslas darbu pārdošanas, nav jāņem vērā, jo, ja tie nebūtu pārdoti, *WestSpiel* tajā gadā būtu cietis saimnieciskās darbības zaudējumus aptuveni 21 miljona EUR apmērā. Kopumā sūdzības iesniedzēji uzskata, ka, ņemot vērā izmaksu attiecību pirms nodokļu nomaksas, *WestSpiel* grūtajā finansiālajā stāvoklī nodokļu slogs, kas, iespējams, ir liels, nav vainojams. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, tas, ka *NRW.BANK* sedza ikgadējos zaudējumus, neatbilst hipotētiska privātā tirgus ieguldītāja rīcībai. Turklāt sūdzības iesniedzēji uzskata, ka, ņemot vērā konkurenci starp publiskajiem kazino un privātajiem spēļu zāļu operatoriem, pasākums arī rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(44) Visbeidzot, sūdzības iesniedzēji uzskata, ka pasākums nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Proti, *WestSpiel* ir atzīstams par grūtībās nonākušu uzņēmumu Komisijas Pamatnostādņu par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai (turpmāk "Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes") ([15]) nozīmē, bet pasākums neatbilst Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu prasībām.

2.3.2. *Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā*

(45) Sūdzības iesniedzēji arī apgalvo, ka 2015. gadā *NRW.BANK* uzņēmumā *WestSpiel* iepludināja kapitālu 64,8 miljonu EUR apmērā.

(46) Sūdzības iesniedzēji norāda, ka *WestSpiel* cieta zaudējumus gados pirms un pēc 2014. gada, bet 2014. gadā tas guva peļņu aptuveni 86,4 miljonu EUR apmērā. Tomēr šī peļņa netika gūta no *WestSpiel* saimnieciskās darbības, bet gan no divu mākslas darbu pārdošanas. Tāpēc *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā paredzētā peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisma dēļ 2014. gadā Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei tika izmaksāta peļņa aptuveni 82 miljonu EUR apmērā.

(47) 2015. gadā daļa no apliktās peļņas, t. i., 64,8 miljoni EUR, tika iepludināta atpakaļ uzņēmumā *WestSpiel* šādā veidā: *NRW* un *NRW.BANK* noslēdza trasta līgumu, saskaņā ar kuru *NRW.BANK* kļuva par pilnvarnieku saistībā ar *NRW* pasīvo ieguldījumu *WestSpiel* pamatkapitālā. Šis pasīvais 64,8 miljonu EUR ieguldījums tika pievienots *NRW.BANK* ieguldītajam pamatkapitālam.

(48) Trasta līgums starp *NRW* un *NRW.BANK* tika noslēgts 2015. gada 26. novembrī, un tajā bija ietverts *NRW* pienākums nodrošināt *NRW.BANK* 64,8 miljonus EUR (nominālvērtībā) ne vēlāk kā desmit (10) darbdienas pēc trasta līguma parakstīšanas, bet ne agrāk, kā starp *NRW.BANK* un *WestSpiel* ir parakstīts pasīvās partnerības līgums. Vācija apstiprināja, ka *NRW.BANK* saņēma maksājumu 2015. gada 10. decembrī.

(49) Pasīvās partnerības līgums starp *NRW.BANK* un *WestSpiel* tika noslēgts 2015. gada 1. decembrī, un tajā bija ietverts *NRW.BANK* pienākums veikt 64,8 miljonu EUR ieguldījumu ne vēlāk kā piecas (5) darbdienas pēc tam, kad *NRW.BANK* kā pilnvarniece ir saņēmusi šo ieguldījumu. Vācija apstiprināja, ka *WestSpiel* saņēma šo maksājumu 2015. gada 15. decembrī.

([15]) Komisijas paziņojums "Pamatnostādnes par valsts atbalstu grūtībās nonākušu nefinanšu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai" (OV C 249, 31.7.2014., 1. lpp.).

(50) Sūdzības iesniedzēji uzskata, ka 2015. gadā iepludinātais kapitāls ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Proti, sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka 64,8 miljonu EUR iepludināšana nodrošināja *WestSpiel* jaunu kapitālu, ko privāts tirgus ieguldītājs tam nebūtu nodrošinājis. Tas jo īpaši izriet no *WestSpiel* 2015. gada pārskata, kurā ir atsauce uz [plaši pazīstama revīzijas uzņēmuma] (*) sagatavoto 2015. gada 29. aprīļa "Neatkarīgo uzņēmējdarbības pārskatu" (*Independent Business Review*, turpmāk "[*IBR*] ziņojums"), kur norādīts, ka *WestSpiel* uzņēmējdarbības plāns "nav nereālistisks, bet vietām ir sarežģīts vai vērienīgs" un ka vadības scenārijs "nav nereālistisks, bet kopumā ir ļoti riskants scenārijs" ([16]). Sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka pirms kapitāla iepludināšanas netika analizēts, vai atdeve no šā ieguldījuma atbildīs vidējai peļņai no spēļu automātu azartspēlēm, proti, 10 % līdz 39 % jeb vidēji 24 %.

(51) Papildus tam sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka, lai gan iepludināto papildu kapitālu bija paredzēts izmantot piektā kazino izveidei Ķelnē, *NRW* pienācīgi neanalizēja gaidāmo peļņu, ko varētu gūt piektais kazino. Šo iemeslu dēļ kapitāla iepludināšana acīmredzami neatbilst tirgus ekonomikas ieguldītāja principam (turpmāk "TEIP") un ir radījusi selektīvu priekšrocību uzņēmumam *WestSpiel*.

(52) Attiecībā uz Vācijas apgalvojumu, ka runa ir par "kopēju *WestSpiel* nākotnes nodrošināšanas koncepciju", kas ietver mākslas darbu pārdošanu un tās peļņas iepludināšanu, kura tika gūta no pārdošanas, bet kurai tika piemērots peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisms, sūdzības iesniedzēji uzskata, ka tas, kā Vācija klasificē *SpielbG NRW* 14. pantā paredzēto peļņas aplikšanas mehānismu, ir pretrunā Vācijas nostājai lietā SA.44944 ([17]). Sūdzības iesniedzēji norāda, ka šajā lietā Vācija par peļņas aplikšanu ar nodevu runā kā par parastu peļņas sadali, kas tiek veikta saskaņā ar *HGB* noteikumiem, turpretī lietā SA.44944 Vācija apgalvoja, ka *SpielbG NRW* 14. pantā paredzētā peļņas aplikšana ir nodoklis Vācijas Nodokļu kodeksa (*Abgabenordnung*) 3. panta 1. punkta nozīmē.

(53) Sūdzības iesniedzēji uzskata, ka jebkurā gadījumā ne no īstermiņa, ne ilgtermiņa perspektīvas 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana neatbilda TEIP kritērijam. Runājot par īstermiņa perspektīvu, sūdzības iesniedzēji apgalvo, ka Vācija neveica kapitāla iepludināšanas rentabilitātes *ex ante* novērtējumu, ko prasa piemērojamā judikatūra. Konkrētāk, sūdzības iesniedzēji norāda, ka Vācijai būtu bijis jāsalīdzina, kāds būtu prognozētais *WestSpiel* finansiālais stāvoklis, ja kapitāls tiktu iepludināts, un kāds tas būtu, ja kapitāls netiktu iepludināts. Runājot par ilgtermiņa perspektīvu, ņemot vērā nākotnē paredzamos valsts nodokļu ieņēmumus, kas tiktu gūti no nodokļiem, kuri iekasēti saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12., 13. un 14. pantu, Vācija nav nošķīrusi valsts kā nodokļu iestādes lomu no valsts kā ekonomikas dalībnieka (t. i., *WestSpiel* biedres) lomas.

2.4. **Procedūras sākšanas pamatojums**

(54) 2019. gada 9. decembrī Komisija nolēma sākt oficiālu izmeklēšanas procedūru par ikgadējo zaudējumu iespējamo segšanu laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam un iespējamo kapitāla iepludināšanu 2015. gadā.

2.4.1. *Iespējamā ikgadējo zaudējumu segšana*

(55) Lēmuma par procedūras sākšanu 62. un 63. apsvērumā Komisija norādīja, ka priekšrocību nevar izslēgt, jo nav skaidrs, vai *WestSpiel* kapitāla daļu īpašnieces *NRW.BANK* un *NRW* faktiski sedza *WestSpiel* zaudējumus (to daļu) vai lēma par to, vai darīt vai nedarīt pieejamu zaudējumu segšanai vajadzīgo kapitālu, vai veica abas šīs darbības.

(*) Konfidenciāla informācija.

([16]) Sk. [*IBR*] ziņojuma 10. lappusi.

([17]) Sk. Lēmumu C(2019) 8819 final, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202023/283549_2161703_113_2.pdf.

(56) Turklāt lēmuma par procedūras sākšanu 64. apsvērumā Komisija norādīja, ka tas vien, ka *NRW.BANK* piekrita segt turpmākus *WestSpiel* zaudējumus, neraugoties uz atkārtotiem zaudējumiem iepriekšējos gados, un neveica *ex ante* novērtējumu par to, vai saglabāt vai nesaglabāt līdzdalību uzņēmumā *WestSpiel* vai to likvidēt, lai saglabātu kapitāla daļu, kas vēl nav zaudēta, varētu būt uzskatāms par nepamatotu priekšrocību, jo var pieņemt, ka privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos tā nebūtu rīkojies.

(57) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Komisija lēmuma par procedūras sākšanu 65. apsvērumā uzskatīja, ka, lai novērtētu, vai ar šīm darbībām ir sniegts valsts atbalsts, ir jāgūst lielāka skaidrība par *WestSpiel* juridisko struktūru un korporatīvo struktūru, kā arī par dažādajiem juridiskajiem instrumentiem, ar kuriem kapitāla daļu īpašnieces nodrošināja pašu kapitālu.

2.4.2. *Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā*

(58) Lēmuma par procedūras sākšanu 79.–84. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisms, šķiet, ir īpašs nodoklis, ko piemēro *NRW* publisko kazino operatora, t. i., *WestSpiel*, ienākumam.

(59) Komisija norādīja, ka nevar būt tā, ka lietā SA.44944 Vācija apgalvoja, ka publiskajiem kazino (iespējams) ir neizdevīgs nodokļu režīms (un tātad uzņēmumam *WestSpiel* nav nodokļu priekšrocību), bet šajā lietā SA.48580 tā apgalvo, ka peļņas aplikšanas mehānisms ir mehānisms, ar ko peļņa tiek sadalīta kapitāla daļu īpašniecēm (un tātad tas nav nodoklis), kuras daļu no sadalītās peļņas vienkārši iepludināja atpakaļ uzņēmumā *WestSpiel*.

(60) Komisija lēmuma par procedūras sākšanu 83. apsvērumā secināja, ka, ņemot vērā iepriekš izklāstīto, *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā paredzētais peļņas aplikšanas mehānisms, šķiet, nav vienkārši mehānisms, ar ko *WestSpiel* kapitāla daļas īpašniecei tiek automātiski iedalīta uzņēmuma peļņa, no kuras *NRW.BANK* varētu atteikties. 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana pēc savas būtības atšķīrās no peļņas aplikšanas mehānisma. Pamatojoties uz TEIP, šķiet, ka tā kā pastāvīgs pasākums ir radījusi priekšrocību uzņēmumam *WestSpiel*.

3. IEINTERESĒTO PERSONU PIEZĪMES

(61) Komisija nesaņēma piezīmes no ieinteresētajām personām lēmumā par procedūras sākšanu noteiktajā termiņā.

4. VĀCIJAS PIEZĪMES

(62) Vācija uzskata, ka neviens no iespējamajiem atbalsta pasākumiem neietver valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

4.1. Iespējamā ikgadējo zaudējumu segšana

(63) Attiecībā uz ikgadējo zaudējumu iespējamo segšanu Vācija būtībā apgalvo, ka *WestSpiel* nekad nav no *NRW.BANK* saņēmis tiešu vai netiešu kompensāciju par ciestajiem zaudējumiem, bet ir tikai patērējis savu pašu kapitālu (kas ieguldīts 1978. un 2002. gadā), lai segtu uzkrātos zaudējumus. Vācija apgalvo, ka iespējamais pasākums neietvēra maksājumus no *NRW.BANK* un tāpēc šis pasākums neietvēra valsts atbalstu.

(64) Vācija paskaidro, ka saskaņā ar Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktiem kapitāla daļu īpašniekiem bilancē ir jāuzrāda samazināts kapitāls, ja uzņēmums, kura kapitāla daļas tiem pieder, ir cietis zaudējumus. Šajā saistībā saskaņā ar standarta grāmatvedības noteikumiem, kas paredzēti komandītsabiedrībām piemērojamajos Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktos ([18]), šajā gadījumā kapitāls tiek patērēts automātiski, t. i., komandītsabiedrības kapitāla konts tiek debetēts par zaudējumu summu automātiski – bez kapitāla daļas īpašnieka lēmuma.

([18]) Sk. *HGB* 167. pantu saistībā ar *HGB* 120. pantu (*HGB* redakcija, kas bija spēkā pirms 2024. gada 1. janvāra grozījuma, kurš tika izdarīts ar 2023. gada 22. decembra likuma (*BGBl.*, 2023, I daļa, Nr. 411) 34. panta 4. punktu) ("agrākā redakcija").

(65) Turklāt Vācija norāda, ka *NRW.BANK* nevarēja "lemt par to, vai [uzņēmumam *WestSpiel*] darīt vai nedarīt pieejamu zaudējumu segšanai vajadzīgo kapitālu" (lēmuma par procedūras sākšanu 62. apsvērums). Šajā saistībā Vācija, pamatojoties uz Vācijas tiesību aktu normām, paskaidro, ka:

a) tāpat kā jebkurai citai komercsabiedrībai, *WestSpiel* katra finanšu gada beigās ir jāsagatavo gada pārskati (*HGB* 242. un turpmākie panti). Gada pārskati sastāv no bilances un īpaša peļņas un zaudējumu pārskata (*HGB* 242. panta 3. punkts). Šajā jautājumā uzņēmumam ir jāievēro tiesību akti. Ja uzņēmuma finansiālais stāvoklis, jo īpaši pašu kapitāla patēriņš, gada pārskatos netiktu uzrādīts pareizajā apmērā, iesaistītās personas varētu tikt sauktas pie atbildības par krāpniecisku grāmatvedību (*HGB* 331. pants);

b) pretēji tam, ko apgalvo sūdzības iesniedzēji, biedrs (attiecībā uz uzņēmumā jau ieguldīto kapitālu) tāpēc nevar vienpusēji "lemt par to, vai darīt vai nedarīt pieejamu zaudējumu segšanai vajadzīgo kapitālu" ([19]). Kapitāla daļu īpašnieces šādu lēmumu nevarētu pieņemt, jo pašu kapitāla samazināšana, ko veic, kompensējot zaudējumus ar biedram piederošo pašu kapitāla daļu, ir balstīta uz *HGB* (agrākajā redakcijā) 161. panta 2. punktu saistībā ar *HGB* 120. pantu. Pēdējā minētajā pantā ir teikts:

— "1. Katra finanšu gada beigās nosaka gada peļņu un zaudējumus, pamatojoties uz bilanci, un aprēķina katra biedra daļu šajā peļņā un zaudējumos.",

— "2. Peļņu, kas pienākas biedram, pieskaita biedram piederošajai kapitāla daļai; biedram iedalītos zaudējumus, kā arī finanšu gada laikā no kapitāla daļas izņemtos naudas līdzekļus atskaita no biedram piederošās kapitāla daļas.";

c) ja pašu kapitāls tiek patērēts, tas nenozīmē, ka komandīts iegulda jaunus naudas līdzekļus (vai pieņem lēmumu par jau ieguldīto naudas līdzekļu izmantošanu). Tas nozīmē tikai to, ka zaudējumu un pašu kapitāla patēriņa dēļ tiek samazināta biedra līdzdalības vērtība. Tādējādi grupas peļņas un zaudējumu pārskatā tas tiktu atspoguļots kā "gada neto zaudējumu segšana (..) no *NRW.BANK* (komandīta) kapitāla konta". Taču tā būtu tikai tehniska grāmatvedības procedūra, t. i., bilances posteņa (kapitāla konta) debetēšana. Nebūtu runa par "debetēšanas procedūru (..), kas tiek veikta, lai nodotu naudas līdzekļus no *NRW.BANK* konta uzņēmumam *WestSpiel*" ([20]), bet gan par uzņēmumam iepriekšējos gados piešķirtā pašu kapitāla samazināšanu, kas tiktu iegrāmatota saskaņā ar grāmatvedības noteikumiem;

d) šis noteikums, kas principā ir piemērojams visām komercsabiedrībām Savienībā un kas lielā mērā ir saskaņots un konkrēti formulēts Savienības sekundārajos tiesību aktos, ir paredzēts kreditoru aizsardzībai. Tas nozīmē, ka radušies zaudējumi katrā ziņā ir jāsedz ar pašu kapitālu;

e) biedrs nevar izvairīties no šā mehānisma. Tāpēc biedri nevar brīvi izlemt, vai patērēt pašu kapitālu vai ne. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Vācija norāda, ka sūdzības iesniedzēju parādītā izpratne par tiesību aktiem ([21]) nav pareiza un pamatkapitāla patēriņa neuzrādīšana gada pārskatos būtu noziedzīgs nodarījums.

(66) Attiecībā uz *WestSpiel* 2007. gada statūtiem Vācija apstiprina, ka laikposmā pirms pasīvās līdzdalības (t. i., 2009.–2014. gadā) tajos nebija ietverts neviens noteikums, ar ko būtu radīts kāds cits mehānisms, kas nav lēmuma par procedūras sākšanu 63. apsvērumā aprakstītais pamatkapitāla automātiskais patēriņš. Šajos 2007. gada statūtos ir vienkārši precizēti un atkārtoti piemērojamie Vācijas tiesību akti ([22]).

([19]) Sk. lēmuma par procedūras sākšanu 62. apsvērumu.
([20]) Sk. lēmuma par procedūras sākšanu 63. apsvērumu.
([21]) Sk. lēmuma par procedūras sākšanu 62. apsvērumu.
([22]) *WestSpiel* statūti (2007. gads) ir pārstrādāti, un to pārstrādātā redakcija stājās spēkā 2016. gada 26. janvārī. Vācija sniedza papildu elementus, kas apstiprina, ka ne pirms statūtu grozīšanas, kas notika 2016. gadā, ne pēc tam zaudējumu sadales gadījumā komandīts nenodeva nekādus finanšu līdzekļus un nenodrošināja nekādu likviditāti. 2007. gada statūtos paredzētās darbības, kas jāveic, lai sadalītu ikgadējos zaudējumus, bija tādas pašas kā 2016. gada statūtos paredzētās. Zaudējumi tika sadalīti proporcionāli kapitāla daļai (kas piederēja *NRW* pasīvās līdzdalības rezultātā un *NRW.BANK*). Turklāt pasīvās līdzdalības līgumā bija paredzēts, ka neviena no pusēm to nevar vienpusēji izbeigt. Katrā ziņā, kā paskaidrots lēmuma par procedūras sākšanu 66. apsvērumā, Komisija secina, ka uz zaudējumiem, kas radušies turpmākajos gados (t. i., pēc 2015. gada, kad bija spēkā 2016. gada statūti) un (iespējams) segti no *NRW.BANK* kapitāla konta un *NRW* (kas bija trasta dibinātāja, pēc kuras ierosinājuma *NRW.BANK* izveidoja pasīvo partnerību ar *WestSpiel*) kapitāla konta, attiecas tie paši apsvērumi.

(67) Vācija arī apstiprina, ka *NRW.BANK* un *NRW* neuzņēmās nekādus līgumiskus papildu pienākumus *WestSpiel* labā (garantijas, saistības u. c.).

(68) Lēmuma par procedūras sākšanu 64. apsvērumā Komisija pauda šaubas par iespējamo pasākumu arī tāpēc, ka tā nevarēja izslēgt, ka uzņēmumam *WestSpiel* ir piešķirta priekšrocība tādējādi, ka *NRW.BANK* saglabāja savu līdzdalību uzņēmumā *WestSpiel*, neraugoties uz pastāvīgajiem zaudējumiem, "jo nevar pieņemt, ka privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos tā būtu rīkojies". Vācija uzskata, ka šīs šaubas nav pamatotas. Lai paskaidrotu, ka privāts ieguldītājs būtu gan tā rīkojies, Vācija apraksta divus dažādus *NRW.BANK* rīcības scenārijus (*WestSpiel* likvidācija un pārdošana).

– *Pirmais scenārijs:* WestSpiel *likvidācija*

(69) Vācija norāda, ka attiecīgajā laikposmā (2009.–2015. gadā) *NRW.BANK* nebūtu varējusi paturēt sākotnējo 35,5 miljonu EUR kapitāla ieguldījumu, likvidējot *WestSpiel*. Ar kreditoru aizsardzību saistītu iemeslu dēļ *WestSpiel* likvidācija vai biedra izstāšanās būtu pakļauta ļoti stingriem ierobežojumiem saskaņā ar Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktiem. Lai gan Vācija atzīst, ka uzņēmuma darbību var izbeigt ar biedru lēmumu (*HGB* (agrākā redakcija) 131. pants) ([23]), tā piebilst, ka pēc darbības izbeigšanas likvidācija vai saistību nokārtošana sākas ar vienošanos par aktīvu sadali saskaņā ar *HGB* (agrākā redakcija) 145. un turpmākajiem pantiem ([24]) un Vācijas Civilkodeksa (*Bürgerliches Gesetzbuch*, turpmāk "*BGB*") 730. un turpmākajiem pantiem. Vācija paskaidro, ka šī likvidācija būtu sarežģīts un ilgs process, kurā likvidatoriem ir jāizbeidz uzņēmuma pašreizējā darbība, jāiekasē debitoru parādi, jāpārvērš atlikušie aktīvi naudā un jāapmierina kreditoru prasījumi (*HGB* 149. panta 1. punkts) ([25]). Atlikušie komandītsabiedrības aktīvi likvidatoriem jāsadala starp biedriem proporcionāli to attiecīgajām kapitāla daļām (*HGB* 155. panta 1. punkts) ([26]).

(70) Turklāt Vācija apgalvo, ka šajā likvidācijas procesā, kas aprakstīts 69. apsvērumā, *NRW.BANK* būtu bijis jānokārto liels skaits saistību pret trešām personām, ieskaitot lielas pensiju saistības. Būtu jāņem vērā arī līgumu (piemēram, darba un nomas līgumu) izbeigšanas izmaksas. Turklāt pamatlīdzekļu un apgrozāmo aktīvu posteņu likvidācijas dēļ, visticamāk, ievērojami samazinātos grāmatvedības vērtības. Arī *NRW.BANK* kā *WestSpiel* vienīgā komandīta ieguldījums noteikti tiktu ietekmēts, jo *NRW.BANK* ieguldījuma vērtība saglabātos tikai pozitīva atlikuma gadījumā (sk. *HGB* 171. panta 1. punktu saistībā ar *HGB* 167. panta 3. punktu ([27]), 149. panta pirmo teikumu un 161. panta 2. punktu). Tāpēc, kā liecina aptuvenas aplēses vien, *WestSpiel* likvidācijas vērtība būtu acīmredzami negatīva.

(71) Ņemot to vērā, Vācija secina, ka likvidācijas process attiecīgajā laikposmā nedotu *NRW.BANK* iespēju, izbeidzot *WestSpiel* darbību, saglabāt sākotnējo kapitāla ieguldījumu. Šajā saistībā Vācija arī apgalvo, ka būtu jāņem vērā, ka tajā laikā *NRW.BANK* jau bija ieguldījusi uzņēmumā *WestSpiel* lielu kapitāla summu (sākotnējais 35,5 miljonu EUR ieguldījums). Vācija uzskata, ka privāts ieguldītājs, kas jau ir ieguldījis uzņēmumā, ar turpmākiem ieguldījumiem saistīto risku izsvērtu citādi nekā ieguldītājs, kam uzņēmuma kapitāla daļas nepieder. Šajā saistībā tiek atzīts, ka, no kapitāla daļu vairākuma īpašnieka skatpunkta, ilgtermiņa stratēģiskie apsvērumi var būt pietiekams pamats akceptēt tādu atdevi, kas ir mazāka par vidējo atdevi tirgū ("īpašnieka efekts").

– *Otrais scenārijs:* WestSpiel *pārdošana*

(72) Līdz ar to Vācija apgalvo, ka, tā kā pirmais scenārijs ir izslēgts, *NRW.BANK* būtu varējusi izvairīties no *WestSpiel* zaudējumu radītā sloga, tikai uzņēmumu pārdodot. Tomēr attiecīgajā laikposmā (2009.–2015. gadā) *WestSpiel* sava ekonomiskā stāvokļa dēļ pircēja acīs būtu bijis diezgan nepievilcīgs, tāpēc, visticamāk, to nebūtu bijis iespējams pārdot par apmierinošu cenu.

([23]) *HGB* 131. pants pēc 2024. gada 1. janvāra grozījuma ir kļuvis par *HGB* 140. pantu.
([24]) *HGB* 145. pants pēc 2024. gada 1. janvāra grozījuma ir kļuvis par *HGB* 143. pantu.
([25]) *HGB* 149. panta pirmais teikums pēc 2024. gada 1. janvāra grozījuma ir kļuvis par *HGB* 148. panta 2. punktu un 148. panta 5. punkta pirmo teikumu.
([26]) *HGB* 155. panta 1. punkts pēc 2024. gada 1. janvāra grozījuma ir kļuvis par *HGB* 148. panta 8. punktu.
([27]) *HGB* 167. panta 3. punkts pēc 2024. gada 1. janvāra grozījuma ir integrēts *HGB* 167. panta vienīgajā daļā.

(73) Vācija norāda, ka *NRW* pasūtīja [*IBR*] ziņojumu (2015), kas ietvēra daudzus rādītājus un tāpēc bija vispusīgāks par parasto privātā ieguldītāja kritērija pārbaudi.

(74) Vācija jo īpaši min ziņojuma 101. lappusi, kur norādīts, ka *WestSpiel* maksājumu bilance, pat ja tiktu nodrošināta tai laikā plānotā kapitāla ieplūde pasīvās līdzdalības veidā, kļūtu pozitīva tikai 2021.–2023. gadā. Tas ir redzams arī priekšpēdējā rindā nākamajā diagrammā, kas izgūta no [*IBR*] ziņojuma.

(..)

4.2. **Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā**

(75) Lēmuma par procedūras sākšanu 77. apsvērumā Komisija par 2015. gadā veikto kapitāla iepludināšanu sniegtajos Vācijas argumentos izšķīra divus argumentācijas domu gājienus. Pirmkārt, šī iepludināšana esot bijusi vienkārši (daļēja) uzņēmumam *WestSpiel* ar nodevu apliktās peļņas "iepludināšana atpakaļ". Otrkārt, iepludināšana jebkurā gadījumā atbilst TEIP, ņemot vērā, ka, iepludinot kapitālu pasīvās līdzdalības veidā, *NRW* rīkojās tā, kā būtu rīkojies privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos. Vācija savās piezīmēs, kas attiecas uz lēmumu par procedūras sākšanu, pievēršas šiem diviem argumentācijas apsvērumiem un sniedz vairākus alternatīvus argumentus.

(76) Pirmkārt, attiecībā uz (daļējo) "iepludināšanu atpakaļ" Vācija būtībā apgalvo, ka abas darbības (peļņas aplikšana ar nodevu un kapitāla iepludināšana) būtu jāuzskata par vienu darbību (kopēju koncepciju, ko Vācija dēvē par "vienu iejaukšanos" jeb "vienu kompleksu pasākumu") un tās nevar aplūkot atsevišķi.

(77) Vācija uzskata, ka (daļējo) "iepludināšanu atpakaļ" nevar aplūkot atrauti no abu mākslas darbu pārdošanas un jo īpaši to nevar aplūkot atrauti no peļņas aplikšanas ar nodevu, kas tika veikta *NRW* labā, jo a) abi pasākumi tika pieņemti neilgi viens pēc otra un b) mākslas darbu pārdošana tika veikta ar nosacījumu, ka iesaistītās iestādes garantē, ka ar nodevu apliktā no pārdošanas gūtā peļņa (daļēji) tiks atmaksāta atpakaļ kapitāla iepludināšanas veidā. Naudas līdzekļu (daļēja) "iepludināšana atpakaļ" ietilpa kopējā koncepcijā, par kuru tika lemts pirms mākslas darbu pārdošanas. Par to skaidri liecina iekšēji un publiski dokumenti ([28]). Tāpēc šajā "visaptverošajā vērtējumā" kapitāla iepludināšana būtu jāskata nevis atsevišķi, bet gan kā apakšpasākums, kas ir daļa no viena kopēja pasākuma – fiskālās sistēmas piemērošanas uzņēmumam *WestSpiel* (jo īpaši *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. panta piemērošanas, t. i., no mākslas darbu pārdošanas gūtās peļņas aplikšanas ar nodevu ([29])).

(78) Otrkārt, attiecībā uz TEIP, kā paskaidrots lēmuma par procedūras sākšanu 85.–89. apsvērumā, Vācija uzskata, ka kapitāla iepludināšana, ko *NRW* veica 2015. gadā, atbilst tam, kā būtu rīkojies privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos. Vācija savus argumentus balsta uz "īstermiņa perspektīvu" un "ilgtermiņa perspektīvu". Skatoties "īstermiņa perspektīvā", 64,8 miljonu EUR kapitāla iepludināšana uzņēmumā *WestSpiel* 2015. gadā notika saskaņā ar tirgus nosacījumiem kā patstāvīgs pasākums ([30]). Runājot par "ilgtermiņa perspektīvu", Vācija atsaucas uz *EDF* judikatūru ([31]), lai pamatotu, ka novērtējumā tā var ņemt vērā nākotnē gaidāmus lielākus nodokļu ieņēmumus. Turklāt Vācija apgalvo, ka kapitāla iepludināšana bija nepieciešama, lai atjaunotu *WestSpiel* rentabilitāti un tādējādi saglabātu uzņēmumā jau ieguldīto kapitālu. Konkrētāk, Vācija paskaidro, ka nebija neviena alternatīva risinājuma, ar ko varētu aizstāt modeli, kurš ietvēra mākslas darbu pārdošanu, peļņas

([28]) Piemēram, *NRW.BANK* galvotāju 2014. gada 13. marta sanāksmē tika formulēta skaidra atruna, ka mākslas darbu pārdošanai piekrīt tikai tad, ja *WestSpiel* var izmantot nepieciešamos naudas līdzekļus, t. i., ja tie tam ir pastāvīgi pieejami.

([29]) Bet, ja tiek piemērots "plašāks skatījums" (kas aptver visu fiskālo sistēmu), tad, iespējams, arī *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12. un 13. panta piemērošanas, t. i., nodokļu piemērošanas *WestSpiel* azartspēļu bruto ieņēmumiem.

([30]) Vācija paskaidro, ka kopā ar peļņas aplikšanu ar nodevu kapitāla iepludināšana radīja valstij kopā 17,2 miljonu EUR peļņu, kas ir lielāka par 0 EUR peļņu hipotētiskajā scenārijā, proti, gadījumā, ja kapitāls netiktu iepludināts. Citiem vārdiem sakot, 2014. gadā no *WestSpiel* saņemot 82 miljonus EUR (saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantu) un 2015. gadā tajā iepludinot tikai 64,8 miljonus EUR, valsts paturēja kopā 17,2 miljonus EUR, kas ir vairāk nekā hipotētiskajā scenārijā paredzētā 0 EUR peļņa. Vācija uzskata, ka lēmuma par procedūras sākšanu 78. un turpmākajos apsvērumos un 88. un turpmākajos apsvērumos izklāstītais Komisijas viedoklis, ka šāds "neto aprēķins" nav pieņemams, jo *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā paredzētā peļņas aplikšana ar nodevu ir "neatņemama daļa no *SpielbG NRW* paredzētā īpašā nodokļu un regulatīvā režīma, ko valsts piemēro tikai *WestSpiel*", neatbilst judikatūrai. Vācija arī paskaidro, ka tas vien, ka maksāšanas pienākums ir "daļa no īpaša nodokļu un regulatīvā režīma", nevar būt iemesls šā maksājuma pienākuma aplūkošanai atrauti no ekonomisko pasākumu kopuma, kas ietver "mākslas darbu pārdošanu, peļņas aplikšanu ar nodevu un iepludināšanu atpakaļ". Šo uzskatu apstiprina Vispārējās tiesas 2019. gada 26. februāra spriedums lietā T-865/16, ECLI:EU:T:2019:113.

([31]) Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums Komisija/*EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318.

aplikšanu ar nodevu un kapitāla iepludināšanu. Vienīgais iespējamais alternatīvais risinājums būtu bijis neīstenot minētos pasākumus un tādējādi zaudēt visu *WestSpiel* kapitāla daļas vērtību, kā arī izredzes gūt ieņēmumus nākotnē. Vācija uzskata, ka uzņēmuma likvidācija noteikti nebūtu uzskatāma par "ekonomiski iedomājamu risinājumu". Lai paskaidrotu iemeslus, kuru dēļ Vācija nonākusi pie šāda viedokļa, Vācija atkārto tos pašus argumentus, ko tā jau bija izklāstījusi, aprakstot savu nostāju pret hipotētiskajiem scenārijiem, kurus varētu īstenot ikgadējo zaudējumu segšanas vietā, un kas attiecas uz likvidācijas procesa prasītajām pūlēm, izmaksām un laiku un dažādajām saistībām, pēc kuru nokārtošanas *WestSpiel* likvidācijas vērtība būtu bijusi negatīva (sk. 69.–71. apsvērumu).

(79) Treškārt, Vācija paskaidro, ka, ņemot vērā *WestSpiel* strukturāli neizdevīgo stāvokli (kura galvenais iemesls ir no mākslas darbu pārdošanas gūtās peļņas aplikšana ar nodevu), kapitāla iepludināšana tam nav piešķīrusi priekšrocību. *WestSpiel* stāvoklis ir strukturāli neizdevīgs tāpēc, ka tam ir jāuzņemas ievērojami lielāks nodokļu slogs saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12.–14. pantu. Vācija uzskata, ka saskaņā ar judikatūru priekšrocības LESD 107. panta 1. punkta nozīmē nav, ja kompensācija tiek piešķirta tikai par strukturāli neizdevīgu stāvokli ([32]). Vācija piebilst, ka no judikatūras izriet, ka kompensācija par papildu maksām, kas rodas saistībā ar atkāpes shēmu, kura netiek piemērota konkurentiem, nav valsts atbalsts, ja pastāv nesaraujama saikne starp attiecīgo kompensācijas pasākumu un tā nolūku kompensēt papildu izmaksas, ko rada konkrētās strukturālās problēmas ([33]). Tas izriet no principa, ka valsts atbalsts ir ekonomiska priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta nozīmē tikai tad, ja uzņēmums tiek atbrīvots no tādu izmaksu segšanas, kas "parasti" jāsedz uzņēmumiem pašiem ([34]). Saņēmējam uzņēmumam radīt labāku konkurētspēju nekā tā konkurentiem varētu tikai atbrīvojums no šādu izmaksu segšanas. *WestSpiel* gadījumā valsts iejaukšanās mērķis bija saglabāt *WestSpiel* izmaksas vienā līmenī ar tā konkurentu izmaksām. Tādējādi vienīgais nolūks kapitāla iepludināšanai, ko veica pasīvās līdzdalības veidā (kā aprakstīts 47. apsvērumā), bija kompensēt *WestSpiel* strukturāli neizdevīgo stāvokli.

(80) Ceturtkārt, Vācija arī apgalvo, ka to pašu rezultātu, ko radīja kapitāla iepludināšana, faktiski būtu bijis iespējams sasniegt, vienkārši izmainot valsts tiesību aktus, t. i., piemērojamos nodokļu noteikumus. Šajā gadījumā likumdevējs būtu brīvi varējis iekļaut *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā skaidrojumu, ka minētais noteikums attiecas tikai uz peļņu, kas gūta no parastajām kazino operatora, t. i., *WestSpiel*, azartspēļu darbībām, bet ne uz ārpuskārtas ienākumiem. Šajā nolūkā būtu pieticis, piemēram, ar to, ka tiktu pievienots šāds jauns 4. punkts: "Peļņas aplikšana ar nodevu saskaņā ar šo noteikumu veic tikai tiktāl, ciktāl uzrādītā gada neto peļņa ir attiecināma uz reālām kazino darbībām. Pārējai peļņai piemēro standarta nodokļus." Šajā gadījumā (daļēja) "iepludināšana atpakaļ" nebūtu nepieciešama, jo no mākslas darbu pārdošanas gūtajiem ieņēmumiem peļņas aplikšanas mehānisms nebūtu piemērots.

([32]) Vispārējās tiesas 2016. gada 14. jūlija spriedums Vācija/Komisija, T-143/12, ECLI:EU:T:2016:406, 143. un turpmākie punkti; Vispārējās tiesas 2004. gada 16. marta spriedums *Danske Busvognmænd*/Komisija, T-157/01, ECLI:EU:T:2004:76, 57. punkts; Tiesas 2006. gada 23. marta spriedums *Enirisorse*/*Sotacarbo*, C-237/04, ECLI:EU:C:2006:197, 42.–48. punkts.

([33]) Tiesas 2011. gada 8. decembra spriedums *France Télécom*/Komisija, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, 42. un turpmākie punkti; Vispārējās tiesas 2009. gada 30. novembra spriedums *France Télécom* un citi/Komisija, apvienotās lietas T-427/04 un T-17/05, ECLI:EU:T:2009:474, 207. un turpmākie punkti; Vispārējās tiesas 2008. gada 28. novembra spriedums *Hotel Cipriani* un citi/Komisija, apvienotās lietas T-254/00, T-270/00 un T-277/00, ECLI:EU:T:2008:537, 185., 187. un 189. punkts; Tiesas 2011. gada 9. jūnija spriedums *Hotel Cipriani* un citi/Komisija, apvienotās lietas C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, ECLI:EU:C:2011:368, 89., 97. un 100. punkts.

([34]) Tiesas 1961. gada 23. februāra spriedums *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg*/Augstā iestāde, 30/59, ECLI:EU:C:1961:2, 3. un 43. punkts; Tiesas 1994. gada 15. marta spriedums *Banco Exterior de España*/*Ayuntamiento de Valencia*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, 12. un 13. punkts; Tiesas 1998. gada 1. decembra spriedums *Ecotrade*/*Altiforni e Fernere di Servóla*, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, 34. punkts; Tiesas 2001. gada 8. novembra spriedums *Adria-Wien Pipeline*/*Finanzlandesdirektion für Kärnten*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, 3. punkts; Tiesas 2005. gada 3. marta spriedums *Wolfgang Heiser*/*Finanzamt Innsbruck*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, 36. punkts; Tiesas 2016. gada 30. jūnija spriedums Beļģija/Komisija, C-270/15, ECLI:EU:C:2016:489, 34.–36. punkts.

(81) Piektkārt, Vācija arī paskaidro, ka Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme un pēc tam *NRW.BANK* galvotāji 2018. gada 8. maija sanāksmē nolēma atbrīvoties no visas *NRW.BANK* 100 % līdzdalības uzņēmumā *WestSpiel*. Pēc pārdošanas *NRW.BANK* pasīvās līdzdalības summa, ko tā kā pilnvarniece turēja *NRW* vārdā, bija jāatdod atpakaļ un pasīvā līdzdalība jāizbeidz; citiem vārdiem sakot, pēc pārdošanas *NRW* pasīvās līdzdalības grāmatvedības vērtība bija jāatmaksā atpakaļ *NRW* ([35]). Vācija uzskata, ka tas, ka *WestSpiel* atdeva atpakaļ pasīvās partnerības summu, ir lielā mērā līdzvērtīgs (iespējamā) valsts atbalsta atmaksai. Tādējādi *WestSpiel* pārdošana ir parādījusi, ka kapitāla iepludināšana 2015. gadā atbilda privātā ieguldītāja rīcībai un (arī šā iemesla dēļ) nebija valsts atbalsts. Lēmums 2015. gadā iepludināt kapitālu bija ekonomiski pamatots, jo *NRW* ne tikai paredzēja atgūt savas pasīvās līdzdalības grāmatvedības vērtību, pārdodot *WestSpiel*, bet arī gūt peļņu, atbrīvojoties no *NRW.BANK* piederošajām *WestSpiel* kapitāla daļām. Šajā kontekstā Vācija 2021. gada 8. septembra vēstulē informēja Komisiju, ka otro, pēdējo, atmaksājamās pasīvās līdzdalības summas maksājumu 11 516 909 EUR apmērā (informāciju par pirmo atmaksājamās summas maksājumu sk. 90. apsvērumā) *WestSpiel* (no saviem likvīdajiem līdzekļiem) veica 2021. gada 26. jūlijā ([36]).

(82) Visbeidzot, attiecībā uz valsts līdzekļu iesaisti Vācija norāda, ka kapitāla iepludināšana neietvēra valsts līdzekļus, jo šie naudas līdzekļi tika gūti no *WestSpiel* piederošu mākslas darbu pārdošanas. Vācija paskaidro, ka neviens ekonomikas dalībnieks nekad nebūtu veicis šādu pārdošanu, ja tas nevarētu pieņemt un tam nebūtu ļauts pieņemt, ka ieņēmumi no pārdošanas vai katrā ziņā liela to daļa tiks nodota tam atpakaļ. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, tikai formālajā aspektā balstīts viedoklis, ka mākslas darbu pārdošanā iegūtie naudas līdzekļi ir uzskatāmi par valsts līdzekļiem tikai tāpēc vien, ka tie "juridiski uz īsu brīdi" nonāca valsts rīcībā, šķiet mākslīgs un neadekvāts. Vācija uzskata, ka naudas līdzekļi kapitāla (daļējai) "iepludināšanai atpakaļ" pasīvās līdzdalības veidā drīzāk ir radušies no ieņēmumiem, kas gūti, pārdodot divus *WestSpiel* piederošus mākslas darbus, un nebūtu pieejami, ja *WestSpiel* būtu nolēmis šos abus mākslas darbus nepārdot. Tajā pašā laikā *WestSpiel* nolēma pārdot abus mākslas darbus tikai tāpēc, ka tas paļāvās uz iesaistīto iestāžu garantiju, ka no pārdošanas gūtā ar nodevu apliktā peļņa tiks (daļēji) "ieguldīta atpakaļ" uzņēmumā *WestSpiel*.

4.3. **Papildu argumenti**

(83) Attiecībā uz ikgadējo zaudējumu segšanu un kapitāla iepludināšanu Vācija uzskata, ka, ņemot vērā *WestSpiel* monopolstāvokli Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē, šie pasākumi nevarēja izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Konkrētāk, Vācija uzskata, ka attiecīgajā periodā (2009.–2015. gadā) kazino tirgus saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 1. un 3. pantu bija slēgts konkurencei. Vācija uzskata,

([35]) Kā paskaidrots 30. apsvērumā, *WestSpiel* 2021. gada septembrī tika pārdots.

([36]) Vācija 2022. gada 4. aprīļa atbildē paskaidroja, kā tika noteikta katra no šiem diviem atmaksājumiem summa. Tās skaidrojums bija šāds:

— Pasīvā līdzdalība tika izbeigta ar 2021. gada 8. janvāri, pēc tam, kad 2021. gada 4. janvārī bija parakstīta vienošanās par tās izbeigšanu.

— Saskaņā ar pasīvās partnerības līguma 12.1.–12,3. pantu tad, ja pasīvā partnerība tiek izbeigta abpusēji vai pasīvo partnerību izbeidz pasīvais biedrs, pasīvajam biedram ir tiesības uz kompensācijas maksājumu.

— Saskaņā ar pasīvās partnerības līguma 12.2. panta pirmo un otro teikumu un 12.3. panta pirmo teikumu kompensācijas maksājuma kopējā summa atbilst pasīvās partnerības grāmatvedības vērtībai 2020. gada 31. decembrī. Saskaņā ar līgumu grāmatvedības vērtība 2020. gada 31. decembrī tika aprēķināta kā pasīvās partnerības ieguldījumu konta, aizdevumu konta un zaudējumu konta atlikums, kas norādīts revidētajos un apliecinātajos uzņēmuma gada finanšu pārskatos 2020. gada 31. decembrī. Tādējādi pasīvā partnerība vēl bija iekļauta 2020. gada rezultātā.

— Tā kā 2021. gada janvārī, kad tika parakstīta vienošanās par līdzdalības izbeigšanu, revidētie gada finanšu pārskati par 2020. finanšu gadu laikā vēl nebija pieejami un tāpēc vēl nebija iespējams droši, galīgi un saistoši noteikt kompensācijas summu, abas puses vienošanās dokumentā par līdzdalības izbeigšanu vienojās, ka atmaksa tiks veikta divos maksājumos.

— Pirmā maksājuma summa (35 miljoni EUR) tika noteikta tā, lai, pamatojoties uz 2020. finanšu gada rezultāta provizorisko aplēsi, kurā, kā Vācija norādījusi, vēl bija iespējamas kādas izmaiņas, pastāvētu ļoti liela, gandrīz pilnīga pārliecība, ka netiks samaksāts par daudz.

— Otrā, pēdējā, maksājuma summa tika noteikta kā starpība starp pasīvās partnerības grāmatvedības vērtību, kas par 2020. gada 31. decembri uzrādīta gada finanšu pārskatos, kuri galu galā tika revidēti 2021. gada 20. aprīlī, un pirmā maksājuma summu – 35 miljoniem EUR. Pasīvās partnerības grāmatvedības vērtība, kas par 2020. gada 31. decembri tika uzrādīta revidētajos finanšu pārskatos, galu galā bija 46 516 909 EUR. Tāpēc otrā maksājuma summa bija 11 516 909 EUR.

ka, neraugoties uz *WestSpiel* 2014. gada pārskatā ietvertajiem apgalvojumiem (lēmuma par procedūras sākšanu 57. apsvērums) ([37]), nevar apgalvot, ka *WestSpiel* Savienības konkurences tiesību nozīmē darbojas tajā pašā tirgū, kur tiešsaistes pakalpojumu sniedzēji, kuri Vācijā līdz pat šim brīdim darbojas nelikumīgi. Vācija paskaidro, ka no procesuālā viedokļa jautājums par to, vai pasākumi ietver valsts atbalstu vai ne, katrā ziņā varētu tikt atstāts atklāts, pamatojoties uz Komisijas lēmumu pieņemšanas praksi ([38]).

(84) Pirmais saderības pamats varētu būt LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkts, ņemot vērā azartspēļu tirgus liberalizāciju. Vācija paskaidro, ka Komisija privatizāciju ir uzskatījusi par kopīgu interešu mērķi ([39]) un LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu par izpildītu lietās, kurās pasākumi bija nepieciešami valstij piederoša uzņēmuma privatizācijai un ar tiem tikai tika kompensēts valstij piederošā uzņēmuma konkurences stāvoklis, kas salīdzinājumā ar tā konkurentiem bija neizdevīgs ([40]). Vācija uzskata, ka Komisijas lēmumu pieņemšanas praksē noteiktās prasības šajā lietā ir izpildītas. Proti, a) kopīgu interešu mērķis bija nozares tirgus atvēršana ([41]), b) pasākumi bija nepieciešami šā mērķa sasniegšanai ([42]) un c) pasākumi bija arī samērīgi ([43]).

(85) Vācija uzskata, ka alternatīvs atbilstošs saderības pamats varētu būt Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes. Proti, Vācija apgalvo, ka, lai gan laikā, kad tika piešķirti iespējamie pasākumi, *WestSpiel* nebija grūtībās nonācis uzņēmums, tad, ja Komisija liktu atgūt atbalstu, tas par tādu kļūtu un varētu pretendēt uz glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu ([44]).

5. UZŅĒMUMA *WESTSPIEL* UN SŪDZĪBAS IESNIEDZĒJU APSVĒRUMI

(86) Kad bija beidzies termiņš piezīmju iesniegšanai attiecībā uz lēmumu par procedūras sākšanu, Komisija saņēma apsvērumus no *WestSpiel*, kā arī no sūdzības iesniedzējiem. Pilnīguma labad šie apsvērumi ir rezumēti turpmāk tekstā.

([37]) "Kā norādīja sūdzības iesniedzēji, no *WestSpiel* 2014. gada pārskatā ietvertajiem apgalvojumiem izriet, ka *WestSpiel* pats uzskatīja konkurenci ar komerciālajiem azartspēļu organizētājiem un tiešsaistes azartspēlēm par galveno iemeslu zaudējumiem, kas uzņēmumam *WestSpiel* radās tajā gadā."

([38]) Sk., piemēram, 487. un 583. apsvērumu un 2. panta 2. punktu Komisijas Lēmumā C(2014) 6849 final (2014. gada 1. oktobris) lietā SA.14093 par pasākumiem, ko Beļģija īstenojusi par labu *Brussels South Charleroi Airport* un *Ryanair* (OV L 325, 30.11.2016., 63. lpp.), 190., 191. un 257. apsvērumu un 2. panta 2. punktu Komisijas Lēmumā C(2014) 5084 final (2014. gada 23. jūlijs) lietās SA.19880 un SA.32576 par Nīderheinas (Vēzes) lidostu un *Flughafen Niederrhein GmbH* (OV L 269, 15.10.2015., 1. lpp.), 120. apsvērumu Komisijas Lēmumā 2009/613/EK (2009. gada 8. aprīlis) par pasākumiem, ko īsteno Apvienotā Karaliste *Royal Mail* atbalstam (OV L 210, 14.8.2009., 16. lpp.), 139. apsvērumu un 1. pantu Komisijas Lēmumā C(2019) 6836 final (2019. gada 20. septembris) lietā SA.34402 par pasākumu, ko Vācija īstenojusi par labu *Hochschul-Informations-System GmbH* (OV L 74, 11.3.2020., 22. lpp.), un – īpaši attiecībā uz privatizācijas lietām – 102. apsvērumu Komisijas Lēmumā 2008/722/EK (2007. gada 10. maijs) par valsts atbalstu, ko Grieķija vēlas īstenot attiecībā uz *OTE* brīvprātīgās priekšlaicīgās pensionēšanās shēmu (OV L 243, 11.9.2008., 7. lpp.).

([39]) Sk. 307. apsvērumu Komisijas Lēmumā 2008/765/EK (2007. gada 11. decembris) par atbalstu C 7/06 (ex NN 83/05), ko Somija sniegusi *Tieliikelaitos/Destia* (OV L 270, 10.10.2008., 1. lpp.).

([40]) Sk. 157. apsvērumu Komisijas Lēmumā C(2012) 1834 final (2012. gada 21. marts) par pasākumu SA.31479 (2011/C) (ex 2011/N), ko Apvienotā Karaliste plāno īstenot par labu *Royal Mail Group* (OV L 279, 12.10.2012., 40. lpp.).

([41]) Pasākumi palīdz sasniegt kopīgu interešu mērķi, proti, privatizāciju kazino nozarē un līdz ar to šīs nozares tirgus atvēršanu Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē.

([42]) Šajā lietā veiktās darbības, t. i., kapitāla iepludināšana ar mērķi kompensēt strukturāli neizdevīgo stāvokli, ir svarīgi posmi uzņēmuma pielāgošanā pakāpeniskai kazino nozares liberalizācijai Ziemeļreinā-Vestfālenē. Pateicoties šiem pasākumiem, privātiem ieguldītājiem būs interese iegādāties *WestSpiel*, tādējādi tas tiks privatizēts. Tāpēc šie pasākumi ir nepieciešami *WestSpiel* privatizācijas panākšanai un tirgus atvēršanai kazino nozarē.

([43]) Pasākumu vienīgais mērķis ir kompensēt valstij piederošā uzņēmuma neizdevīgo konkurences stāvokli, kāds tam ir salīdzinājumā ar tā konkurentiem. Vācija paskaidroja, ka *WestSpiel* nodokļu slogs ievērojami atšķiras no nodokļu sistēmas, ko piemēro privātiem uzņēmumiem, kuri darbojas azartspēļu nozarē kopumā, un attiecīgie pasākumi neradīja "pārmērīgu kompensāciju". Nodokļu sloga salīdzinājums liecina, ka attiecīgajā laikposmā kopš 2006. gada *WestSpiel* nodokļu slogs 13 no 14 gadiem bija ievērojami lielāks, nekā tas būtu bijis, ja uzņēmumam būtu piemēroti parastie uzņēmumu nodokļi. No 2009. līdz 2013. gadam vien Ziemeļreina-Vestfālene maksājumos, kas veikti saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 12.–14. pantu, saņēma kopā 253,2 miljonus EUR. Bez valsts iejaukšanās uzņēmums nespētu saviem spēkiem konkurēt ar saviem konkurentiem.

([44]) Vācija paskaidro, ka Komisija ir apstiprinājusi atbalstu līdzīgās lietās, piemēram, Komisijas Lēmumā 2005/345/EK (2004. gada 24. februāris) par Vācijas piešķirto atbalstu *Bankgesellschaft Berlin AG* pārstrukturēšanai (OV L 116, 4.5.2005., 1. lpp.).

5.1. **_WestSpiel_ apsvērumi**

5.1.1. *Iespējamā ikgadējo zaudējumu segšana*

(87) Attiecībā uz ikgadējo zaudējumu iespējamo segšanu *WestSpiel* paskaidro, ka iespējamā kompensācija, ko *NRW.BANK* samaksāja *WestSpiel* par ciestajiem zaudējumiem, nebija lielāka par zaudējumu daļu, ko parastā gadījumā būtu sedzis tādas komandītsabiedrības komandīts, kura darbojas ar zaudējumiem. Proti, ar to nav saistīta jauna kapitāla iepludināšana. Nav arī uz valsti attiecināmu pasākumu, jo, ja komandītsabiedrība cieš zaudējumus, kapitāls tiek patērēts automātiski, t. i., komandīts par to nelemj.

5.1.2. *Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā*

(88) Attiecībā uz kapitāla iepludināšanu 2015. gadā *WestSpiel* norāda, ka tas no savas kapitāla daļas īpašnieces nav saņēmis jaunu kapitālu. Tā vietā ar kapitāla daļas īpašnieces piekrišanu tas pārdeva dažus savus aktīvus (t. i., divas Endija Vorhola gleznas), lai nodrošinātu pietiekamu likviditāti nepieciešamajai pārstrukturēšanai.

(89) *WestSpiel* apgalvo, ka, lai gan *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. panta 1. punktā paredzētā 75 % peļņas nosmēluma dēļ ieņēmumi no abu mākslas darbu pārdošanas tik tiešām sākumā bija jānodod *NRW*, tas nebija atsevišķs pasākums. Proti, šī nodošana bija tikai starpposms vairākposmu darījumā, kuram jau no paša sākuma bija mērķis pārdošanas ieņēmumus atdot atpakaļ *WestSpiel* un šim mērķim atbilstoša struktūra. Šie naudas līdzekļi bija nepieciešami *WestSpiel* pārstrukturēšanai, un tos bija paredzēts nodrošināt ar *NRW.BANK* pasīvo līdzdalību uzņēmuma pamatkapitālā. Ja nebūtu pārliecības, ka ieņēmumi tiks (daļēji) "iepludināti atpakaļ" uzņēmumā *WestSpiel*, *WestSpiel* vadība noteikti nebūtu piekritusi gleznu pārdošanai, jo šī pārdošana uzņēmumam būtu nodarījusi ārkārtīgi lielu kaitējumu.

(90) *WestSpiel* arī paskaidro, ka saistībā ar 2021. gada 13. janvāra pārstrukturēšanu grupas iekšienē (sk. 29. apsvērumu) pasīvā līdzdalība uzņēmumā *WestSpiel* tika izbeigta. Pirmo atmaksājamās summas daļu 35 miljonu EUR apmērā *WestSpiel* (no saviem likvīdajiem līdzekļiem) atmaksāja 2021. gada 19. janvārī. Atlikusī summa tika atmaksāta 2021. gada otrajā ceturksnī pēc *WestSpiel* gada pārskatu apstiprināšanas, un šis otrais maksājums bija arī pēdējais (sk. 81. apsvēruma sesto teikumu).

5.2. **Sūdzības iesniedzēju apsvērumi**

5.2.1. *Iespējamā ikgadējo zaudējumu segšana*

(91) Par ikgadējo zaudējumu iespējamo segšanu sūdzības iesniedzēji nekādus apsvērumus nesniedz, bet tikai lūdz uzlikt Vācijai pienākumu nodrošināt, ka *WestSpiel* atlīdzina Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei ikgadējo zaudējumu segšanu, ko tā, iespējams, veikusi kopš 2009. gada.

5.2.2. *Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā*

(92) Attiecībā uz iespējamo kapitāla iepludināšanu 2015. gadā sūdzības iesniedzēji atkārto un sīkāk izklāsta savu nostāju, ko tie pauduši arī lietās SA.44944 un SA.53552, proti, ka *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā paredzētā peļņas aplikšana tehniski ir nevis nodoklis, bet gan peļņas sadale Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei kā trasta dibinātājai, pēc kuras ierosinājuma *NRW.BANK* izveidoja pasīvo partnerību ar *WestSpiel*.

(93) Sūdzības iesniedzēji paskaidro, ka pretēji tam, ko Komisija secinājusi lēmuma par procedūras sākšanu 83. un 84. apsvērumā, to, vai saistībā ar valsts atbalsta jomas Savienības tiesību aktu piemērošanu nodeva ir klasificējama kā nodoklis, vienmēr nosaka tikai attiecīgās dalībvalsts tiesību akti. Citiem vārdiem sakot, sūdzības iesniedzēji uzskata, ka pasākums, kas tiek izmeklēts saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par valsts atbalstu, ir nodoklis tikai tad, ja valsts tiesību aktos tas ir par tādu atzīts. Taču sūdzības iesniedzēji piebilst, ka tas nekādā ziņā nenozīmē, ka *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā paredzētajam peļņas aplikšanas mehānismam jābūt klasificētam kā nodoklim, lai secinātu, ka kapitāla iepludināšana, kas ir šīs sūdzības priekšmets, ir nelikumīgs valsts atbalsts. Tā tas ir tāpēc, ka pat tad, ja peļņas aplikšana ar nodevu netiktu uzskatīta par nodokli, bet gan par peļņas sadali (netiešajam) biedram, kapitāla iepludināšana ir uzskatāma par valsts atbalstu, tāpēc ka lēmuma par procedūras sākšanu 90.–93. apsvērumā Komisijas norādīto iemeslu dēļ nav izpildīti TEIP kritērija priekšnosacījumi.

6. VĒRTĒJUMS

6.1. Valsts atbalsta esība

(94) Saskaņā ar LESD 107. panta 1. punktu "ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm".

(95) Pasākums ir kvalificējams kā valsts atbalsts, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi: a) pasākums ir attiecināms uz dalībvalsti un piešķirts no valsts līdzekļiem, b) tas rada selektīvu ekonomisku priekšrocību konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, c) priekšrocība rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, un d) pasākums ietekmē ES iekšējo tirdzniecību.

(96) Nākamajās iedaļās Komisija novērtēs, vai katrs no abiem pasākumiem, par kuriem iesniegta sūdzība, atbilst LESD 107. panta 1. punktā sniegtās valsts atbalsta definīcijas kritērijiem.

6.1.1. *Ikgadējo zaudējumu iespējamā segšana no 2009. līdz 2015. gadam*

(97) Attiecībā uz ikgadējo zaudējumu segšanas pasākumu galvenais jautājums ir, vai šis pasākums radīja priekšrocību *WestSpiel*. Komisija uzskata, ka ikgadējo zaudējumu segšana nav radījusi priekšrocību *WestSpiel* un tāpēc, tā kā LESD 107. panta 1. punktā minētie kritēriji ir kumulatīvi, valsts atbalsta esību var izslēgt, nevērtējot pārējo kritēriju izpildi.

(98) Priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nebūtu varējis iegūt parastos tirgus apstākļos, tas ir, bez valsts iejaukšanās ([45]). Nozīme ir vienīgi pasākuma ietekmei uz uzņēmumu, bet ne valsts iejaukšanās iemeslam vai mērķim ([46]). Ja notikusi valsts iejaukšanās ([47]) ar nosacījumiem, kas atšķiras no parastiem tirgus nosacījumiem, un tās dēļ ir uzlabojies uzņēmuma finansiālais stāvoklis, priekšrocība pastāv. Lai novērtētu, vai šis kritērijs ir izpildīts, uzņēmuma finansiālais stāvoklis pēc pasākuma ir jāsalīdzina ar tā finansiālo stāvokli, kāds būtu, ja pasākums nebūtu veikts ([48]). Tā kā nozīme ir tikai pasākuma ietekmei uz uzņēmumu, nav svarīgi, vai attiecīgā priekšrocība uzņēmumam ir obligāta, proti, vai uzņēmums no tās varēja vai nevarēja izvairīties vai atteikties ([49]).

(99) Komisija uzskata, ka ikgadējo zaudējumu segšana nerada priekšrocību *WestSpiel* divu iemeslu dēļ, proti, *WestSpiel* vienkārši patērēja savu kapitālu, izpildot Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktos noteikto pienākumu (sk. 6.1.1.1. iedaļu), un salīdzināms privāts ieguldītājs būtu rīkojies tāpat, tāpēc pasākums tika piešķirts parastos tirgus apstākļos (sk. 6.1.1.2. iedaļu).

6.1.1.1. Automātisks kapitāla patēriņš

(100) Pirmkārt, lēmuma par procedūras sākšanu 62. apsvērumā Komisija nevarēja izdarīt secinājumu un pieņemt galīgo viedokli par to, vai *NRW.BANK* un *NRW* faktiski sedza *WestSpiel* zaudējumus (to daļu) vai lēma par to, vai darīt vai nedarīt pieejamu zaudējumu segšanai vajadzīgo kapitālu, vai veica abas šīs darbības. Minētajā sākotnējā posmā Komisija uzskatīja (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 63.–65. apsvērumu), ka *WestSpiel* zaudējumi tika debetēti *NRW.BANK* kapitāla kontā un ka tādējādi no *NRW.BANK* konta uzņēmumam *WestSpiel* tika nodoti naudas līdzekļi, un ka pasākums *prima facie* ir radījis priekšrocību LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Tomēr tā aicināja Vāciju sniegt sīkākus paskaidrojumus, lai novērtētu, vai minētā darbība ir valsts atbalsts.

([45]) Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums *SFEI* u. c., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. punkts; Tiesas 1999. gada 29. aprīļa spriedums Spānija/Komisija, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, 41. punkts.

([46]) Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums Itālija/Komisija, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13. punkts.

([47]) Jēdziens "valsts iejaukšanās" attiecas ne tikai uz pozitīvu valsts rīcību, bet arī uz gadījumiem, kad iestādes noteiktos apstākļos neveic pasākumus, piemēram, necenšas piedzīt parādus. Sk., piemēram, Tiesas 2000. gada 12. oktobra spriedumu Spānija/Komisija, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:559, 19. un 20. punktu.

([48]) Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums Itālija/Komisija, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13. punkts.

([49]) Sk. 69. apsvērumu Komisijas Lēmumā 2004/339/EK (2003. gada 15. oktobris) par pasākumiem, ko Itālija īstenojusi *RAI SpA* labā (OV L 119, 23.4.2004., 1. lpp.), un ģenerāladvokāta *Fennelly* 1998. gada 26. novembra secinājumus Francija/Komisija, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, 26. punktu.

(101) Kā aprakstīts 63.–67. apsvērumā, Vācija piezīmēs, kas attiecās uz lēmumu par procedūras sākšanu, paskaidroja, ka faktiski *WestSpiel* no *NRW.BANK* kā vienīgā komandīta nekad nav saņēmis tiešu kompensāciju par ciestajiem zaudējumiem, bet patiesībā tikai patērēja savu pašu kapitālu (kas ieguldīts 1978. un 2002. gadā), lai segtu uzkrātos zaudējumus, t. i., *NRW.BANK* tam neveica nekādus tiešus maksājumus. Vācija norāda, ka tā vietā tika izmantots Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktos paredzētais mehānisms, saskaņā ar kuru zaudējumi tiek kompensēti, veicot automātisku atskaitījumu no komandītsabiedrības kapitāla konta.

(102) Pamatojoties uz šīm nostājām un turpmāk minēto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka ikgadējo zaudējumu segšana neradīja priekšrocību *WestSpiel*, jo tā neietvēra nekādu ārēju naudas līdzekļu nodošanu un bija tikai tiesību aktos paredzēta automātiska darbība, kas saskaņā ar Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktos paredzētu pienākumu tika veikta, lai segtu *WestSpiel* zaudējumus no paša uzņēmuma kontiem.

(103) Ikgadējo zaudējumu segšana tik tiešām vienkārši izrietēja no pienākuma, kas noteikts *HGB* (agrākajā redakcijā) 161. panta 2. punktā saistībā ar *HGB* 120. pantu un kas paredz, ka tad, ja komandītsabiedrības bilancē uzrādīti gada zaudējumi, biedram iedalītie zaudējumi tiek automātiski atskaitīti no biedram piederošās kapitāla daļas. Tāpēc *NRW.BANK* kā *WestSpiel* vienīgā komandīta ikgadējo zaudējumu daļa tika atskaitīta no uzņēmuma jau pastāvošā pašu kapitāla un nebija nepieciešams ieguldīt jaunu ārēju kapitālu. Tā kā šī bija tikai tiesību aktos paredzēta automātiska darbība, valsts arī nemaz nebija iesaistīta šajā procesā un netika pieņemts speciāls lēmums par ikgadējo zaudējumu segšanu.

(104) Tāpēc pretēji lēmuma par procedūras sākšanu 63. apsvērumā izklāstītajiem Komisijas konstatējumiem tiek konstatēts, ka uzņēmumam *WestSpiel* netika nodoti naudas līdzekļi no *NRW.BANK* kapitāla konta; patiešām, saskaņā ar *HGB* paredzēto kompensācijas mehānismu *WestSpiel* zaudējumi katra gada beigās tika nekavējoties kompensēti no uzņēmuma pašu kapitāla (ko iepriekš bija nodrošinājusi *NRW.BANK* kā vienīgais *WestSpiel* komandīts), tādējādi šajā mehānismā tika izmantoti tikai *WestSpiel* paša konti. Tātad *WestSpiel* nesaņēma nekādus ārējus maksājumus, tāpēc ar zaudējumu segšanas mehānismu tā ekonomiskais stāvoklis netika uzlabots.

6.1.1.2. Salīdzināma privātā ieguldītāja rīcība

(105) Otrkārt, Komisija pārskata savu lēmuma par procedūras sākšanu 64. apsvērumā izklāstīto nostāju, ka tas vien, ka *NRW.BANK* piekrita segt turpmākus *WestSpiel* zaudējumus, neraugoties uz atkārtotiem zaudējumiem iepriekšējos gados, un neveica *ex ante* novērtējumu par to, vai saglabāt vai nesaglabāt līdzdalību uzņēmumā *WestSpiel* vai to likvidēt, lai saglabātu kapitāla daļu, kas vēl nav zaudēta, varētu būt uzskatāms par nepamatotu priekšrocību, jo nevar pieņemt, ka privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos tā būtu rīkojies. Kā paskaidrots 68. apsvērumā, Vācija uzskata, ka šīs šaubas nav pamatotas. Lai paskaidrotu, ka privāts ieguldītājs būtu gan tā rīkojies, Vācija apraksta divus dažādus *NRW.BANK* rīcības scenārijus (*WestSpiel* likvidācija un pārdošana).

(106) Pamatojoties uz Vācijas sniegto papildu informāciju un ņemot vērā turpmāk izklāstīto novērtējumu, Komisija uzskata, ka privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos nebūtu izvēlējies nevienu no alternatīvajiem scenārijiem – *WestSpiel* likvidāciju vai pārdošanu (hipotētiskie scenāriji) – ikgadējo zaudējumu segšanas (faktiskais scenārijs) vietā, jo pēdējais minētais scenārijs ir visracionālākais. *WestSpiel* parastos tirgus apstākļos būtu saņēmis tādu pašu saimniecisko labumu, un (arī ņemot vērā 6.1.1.1. iedaļā izklāstītos iemeslus) ikgadējo zaudējumu segšana neradīja priekšrocību *WestSpiel*.

– *Hipotētisko scenāriju (likvidācijas un pārdošanas) novērtējums*

– *Pirmais scenārijs:* WestSpiel *likvidācija*

(107) Piezīmēs, kas attiecās uz lēmumu par procedūras sākšanu, Vācija paskaidroja, ka attiecīgajā laikposmā – 2009. līdz 2015. gadam – *NRW.BANK* nebūtu varējusi paturēt savu sākotnējo kapitāla ieguldījumu uzņēmumā *WestSpiel*, likvidējot uzņēmumu (sk. 69.–71. apsvērumu), jo *WestSpiel* likvidācijas vērtība pēc saistību nokārtošanas / likvidācijas procesa, kas veikts saskaņā ar *HGB* 143. un turpmākajiem pantiem un *BGB* 730. un turpmākajiem pantiem, acīmredzami būtu negatīva.

(108) Komisija piekrīt Vācijai, ciktāl tā paskaidro, ka *WestSpiel* likvidācija nebūtu ekonomiski pamatota alternatīva ikgadējo zaudējumu segšanai, jo turpmāk izklāstītie apsvērumi patiešām liecina, ka *WestSpiel* likvidācijas vērtība būtu bijusi negatīva.

– *Likvidācijas vērtība, kas izriet no Vācijas aprakstītā procesa*

(109) Aprakstot teorētisko *WestSpiel* likvidācijas sistēmu un procesu, Vācija detalizēti un saprotami paskaidro, kāpēc kapitāls, kas nepieciešams kreditoru prasījumu apmierināšanai saskaņā ar *HGB* 148. panta 5. punkta pirmo teikumu, būtu pārsniedzis *WestSpiel* pieejamo kapitālu. No šā apraksta Komisija saprot, ka būtu jāņem vērā daudzu saistību pret trešām personām, tai skaitā lielu pensiju saistību, apmierināšana, līgumu (piemēram, darba un nomas līgumu) izbeigšanas izmaksas un pamatlīdzekļu un apgrozāmo aktīvu posteņu likvidācija un to dēļ *WestSpiel* grāmatvedības vērtības būtu ievērojami samazinājušās.

(110) Turklāt Komisija piekrīt Vācijas argumentam, ka arī *NRW.BANK* ieguldījums noteikti tiktu ietekmēts, jo *NRW.BANK* ieguldījuma vērtība saglabātos tikai pozitīva atlikuma gadījumā (sk. *HGB* 171. panta 1. punktu saistībā ar *HGB* 167. panta 3. punktu, 149. panta pirmo teikumu un 161. panta 2. punktu) (sk. 70. apsvērumu). Komisija paskaidro, ka *HGB* (agrākajā redakcijā) 171. panta 1. punktā saistībā ar *HGB* 167. panta 3. punktu ir noteikts, ka komandīts ir tieši atbildīgs pret uzņēmuma kreditoriem, bet šī atbildība aprobežojas tikai ar šā biedra kapitālieguldījumiem / atlikušo kapitāla ieguldījumu (*Haftsumme*). Šajā saistībā Komisija norāda, ka šī ierobežotā atbildība attiecas arī uz likvidācijas procesu. Komandīta kapitāla ieguldījuma atlikusī daļa – 35,5 miljoni EUR, ko *NRW.BANK* sākotnēji ieguldīja (sk. 28. apsvērumu), – būtu daļa no šā kapitāla, kas tiktu izmantots uzņēmuma saistību apmierināšanai.

(111) Komisija norāda, ka Vācija ir detalizēti analizējusi *WestSpiel* likvidācijas scenāriju, bet nav sniegusi pamatotus pierādījumus apgalvojumam, ka likvidācijas vērtība būtu bijusi negatīva, piemēram, nav ilustrējusi *WestSpiel* individuālās saistības pret trešām personām ar konkrētiem skaitļiem. Vācija tikai nekonkrēti min "aplēstos aprēķinus", kam nav sniegts nekāds pamatojums.

– *Likvidācijas vērtība, kas izriet no* WestSpiel *gada pārskatiem*

(112) Katrā ziņā argumentu, ko Vācija izvirzīja ("*WestSpiel* likvidācijas vērtība būtu bijusi negatīva"), lai noraidītu likvidācijas scenāriju, apstiprina konstatējumi *WestSpiel* gada pārskatos un gada konsolidētajos pārskatos / grupas vadības ziņojumos, ko sagatavojis [vēl viens atzīts revīzijas uzņēmums] (turpmāk "[*XY*] ziņojumi").

(113) Konkrētāk, šajos dokumentos parādītā attiecība starp saistībām un kapitālu laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam liecina, ka *WestSpiel* likvidācijas vērtība būtu bijusi negatīva. 2009. finanšu gada pārskatā norādīts, ka *WestSpiel* saistību kopējā summa bija 25,3 miljoni EUR, bet uzņēmuma kapitāls – 27,9 miljoni EUR. Pēc tam, 2010. finanšu gadā, saistību summa (22,7 miljoni EUR) pārsniedza *WestSpiel* kapitālu (22,1 miljons EUR), un līdz 2015. gadam situācija nemainījās. Tāpēc, ja *WestSpiel* šajā laikā būtu apmierinājis kreditoru prasījumus saskaņā ar *HGB* 148. panta 5. punkta pirmo teikumu, saistību apmierināšanai izmantojot kapitālu, *WestSpiel* likvidācijas vērtība patiešām būtu negatīva, kā apgalvo Vācija.

(114) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto novērtējumu un pamatojoties uz 69.–71. apsvērumā Vācijas aprakstīto situāciju, Komisija uzskata, ka laikā, kad tika segti ikgadējie zaudējumi, *WestSpiel* likvidācija nebūtu bijusi ekonomiski pamatota alternatīva ikgadējo zaudējumu segšanai.

– *Otrais scenārijs:* WestSpiel *pārdošana*

(115) Piezīmēs, kas attiecas uz lēmumu par procedūras sākšanu, Vācija paskaidro, ka vienīgais veids, kā *NRW.BANK* būtu varējusi izvairīties no *WestSpiel* zaudējumu radītā sloga, būtu bijis uzņēmuma pārdošana (sk. 72.–74. apsvērumu). Vācija norāda, ka tā pirms 2015. gada nebūtu varējusi uzņēmumu pārdot par apmierinošu cenu un tāpēc šāda pārdošana tai būtu radījusi uzkrātos zaudējumus. Kā pierādījumu Vācija min [*IBR*] ziņojuma 101. lappusi, kur norādīts, ka *WestSpiel* maksājumu bilance, pat ja tiktu nodrošināta tai laikā plānotā kapitāla ieplūde pasīvās līdzdalības veidā, kļūtu pozitīva tikai 2021.–2023. gadā. Patiešām, kā paskaidrots 30. apsvērumā, *WestSpiel* galu galā tika pārdots *Gauselmann* grupai 2021. gada septembrī par 141,8 miljoniem EUR.

(116) Turpmāk izklāstīto iemeslu dēļ Komisija uzskata, ka laikposmā, kad *NRW.BANK* nolēma turpināt segt *WestSpiel* zaudējumus, salīdzināms privāts ieguldītājs nebūtu apsvēris arī *WestSpiel* pārdošanu.

– WestSpiel *vispārējā finanšu stāvokļa 2009.–2015. gadā novērtējums*

(117) Tāpat kā attiecībā uz pirmo scenāriju (sk. 112.–114. apsvērumu), Komisija arī šoreiz pārbaudīja Vācijas sniegtos pierādījumus, pamatojoties uz *WestSpiel* gada pārskatiem un [*XY*] ziņojumiem par 2009.–2015. gadu, un norāda, ka tajos ietvertie uzņēmējdarbības rādītāji apstiprina, ka *WestSpiel* pārdošana šajā laikā nebūtu bijusi racionāla.

(118) Pirmā scenārija (likvidācijas) gadījumā Komisija gada pārskatu un [*XY*] ziņojumu novērtējumā pievērsās tikai attiecībai starp *WestSpiel* kapitālu un tā reģistrētajām saistībām pret trešām personām. Otrā scenārija (pārdošanas) gadījumā Komisija uzskata, ka, lai novērtētu pārdošanas racionalitāti, ir jāaplūko arī *WestSpiel* vispārējais ekonomiskais stāvoklis dažādajos gados un [*XY*] konsultantu aplēse par *WestSpiel* rentabilitātes turpmāko attīstību.

(119) Komisija, balstoties uz pieejamajiem gada pārskatiem un [*XY*] ziņojumiem, izdara šādus secinājumus par *WestSpiel* stāvokli 2009.–2015. gadā:

— no [*XY*] ziņojumiem izriet, ka 2009. gadā *WestSpiel* ABI jau bija samazinājušies, un tas varētu būt skaidrojams ar valsts tiesību aktu izmaiņām attiecībā uz nesmēķēšanas politiku, kura *NRW* ir spēkā kopš 2007. gada, un stingrākām kazino apmeklētāju piekļuves kontrolēm, kā arī komerciālo azartspēļu / nelikumīgu tiešsaistes azartspēļu attīstību un kazino jauno nodokļu sistēmu, kas *NRW* ir spēkā kopš 2008. gada 1. janvāra. 2009. gadā *WestSpiel* reģistrēja galīgos neto zaudējumus 7,9 miljonu EUR apmērā. Tai laikā *WestSpiel* kazino ABI joprojām tika piemērots 50 % nodoklis ([50]). [*XY*] ziņojums liecina, ka *WestSpiel* vadība un tātad arī *NRW.BANK* kā tā vienīgais komandīts zināja par šo stāvokli un par riskiem, kas apdraud uzņēmuma darbības turpināšanu. Tāpēc *WestSpiel* vadība veica vairākus preventīvus pasākumus, piemēram, sāka pārstrukturēšanas procesu un lūdza samazināt kazino nodokli, kas tika piemērots konkrētiem kazino,

— 2010. gadā stāvoklis attīstījās līdzīgi kā 2009. gadā un tika veikti papildu pasākumi izmaksu samazināšanai, piemēram, tika pielāgoti produkti un piedāvājumi. Tika prognozēts, ka galīgie neto zaudējumi 2012. gadā būs 12 miljoni EUR (gandrīz divreiz lielāki par 5,8 miljonu EUR galīgajiem neto zaudējumiem 2010. gadā),

([50]) Sk. *SpielbG NRW* 12. pantu, kas ieviests ar 2007. gada 30. oktobra *Gesetz des Landes Nordrhein-Westfalen zum Staatsvertrag zum Glücksspielwesen in Deutschland*; *GV. NRW. Ausgabe 2007 Nr. 24 vom 14.11.2007 Seite 441 bis 460 | RECHT.NRW.DE.*

— *WestSpiel* stāvoklis 2011. gadā [*XY*] ziņojumā vērtēts kā nedaudz uzlabojies – neto zaudējumi bija samazinājušies (3,5 miljoni EUR),

— 2012. gadā neto zaudējumi palielinājās līdz 10,3 miljoniem EUR, bet *WestSpiel* ABI pastāvīgi saruka. Neraugoties uz to, [*XY*] ziņojumā ir konstatēts, ka togad peļņa un zaudējumi bija gandrīz līdzsvarā, pateicoties Dīsburgas kazino pozitīvajiem gada rezultātiem. Tomēr vadība paredzēja, ka 2013. gadā *WestSpiel* likviditāti būs ārkārtīgi grūti nodrošināt,

— kā aprakstīts 31. un 33. apsvērumā, no 2012. gada bija spēkā jaunais kazino nodokļa modelis, saskaņā ar kuru ABI tika aplikti ar mazāku – 30 % – nodokli ([51]). Neraugoties uz to, *WestSpiel* 2013. gadā reģistrēja 8,96 miljonu EUR neto zaudējumus, tāpēc vadība īstenoja turpmāku pārstrukturēšanu, lai nodrošinātu likviditāti līdz 2022. gadam, tai skaitā tika pārdoti mākslas darbi un pēc peļņas aplikšanas ar nodevu tika iepludināts kapitāls, kā aprakstīts 46. un 47. apsvērumā. [*XY*] ziņojumā bija prognozēts, ka pēc pārstrukturēšanas galīgā neto peļņa 2014. gadā būs 4,4 miljoni EUR,

— [*XY*] ziņojumā par 2014. gadu norādīts, ka pēc pārstrukturēšanas pasākumu īstenošanas *WestSpiel* guva pozitīvu rezultātu, kas izpaudās kā 3,3 miljonu EUR neto peļņa, bet 2015. gadā tam radās neto zaudējumi, kas bija mazāki par 1 miljonu EUR.

(120) Tādējādi Komisijai pieejamie dokumenti apstiprina Vācijas apgalvojumu, ka laikposmā no 2009. līdz 2015. gadam *WestSpiel* nevienā brīdī nebūtu bijis teorētiskam pircējam pievilcīgs ieguldījums, ņemot vērā tā pastāvīgos neto zaudējumus un valsts likumdošanas sagādātās grūtības.

(121) Attiecībā uz Vācijas atsauci uz [*IBR*] ziņojuma 101. lappusē izklāstīto *WestSpiel* likviditātes prognozi (kuras pamatā ir 2013. un 2014. gada pārskati / [*XY*] ziņojumi), Komisija norāda, ka pretēji Vācijas aprakstītajam minētajā analīzē nav aplūkota situācija, kāda būtu, ja pārstrukturēšanas ietvaros tiktu iepludināts kapitāls, bet gan *WestSpiel* likviditātes attīstība bez plānotās kapitāla iepludināšanas (pēc mākslas darbu pārdošanas un peļņas aplikšanas ar nodevu). Tomēr Vācijas nepareizā interpretācija par [*IBR*] ziņojumu nemaina Komisijas atzinumu un to apstiprina, jo 74. apsvērumā iekļautā diagramma liecina, ka bez kapitāla iepludināšanas *WestSpiel* maksājumu bilance būtu saglabājusies negatīva līdz 2021. gadam. Tāpēc Komisija uzskata, ka pieņēmums, ka *NRW.BANK* būtu varējusi segt uzņēmumam *WestSpiel* nodrošinātā kapitāla zaudējumus ar summu, kas iegūta, tai laikā pārdodot uzņēmumu, nav reālistisks.

(122) Turklāt uzņēmuma pārdošana, līdzīgi kā likvidācija, ir sarežģīts un ilgs juridisks process. Papildus vispārējiem komerctiesību un uzņēmējdarbības tiesību aktu noteikumiem pastāv arī darba tiesību aktu prasības, kas attiecas, piemēram, uz personāla pārcelšanu saskaņā ar *BGB* 613.a pantu un darbinieku kompensācijas plānu izstrādi reorganizācijas gadījumā Likuma par darbinieku interešu pārstāvību uzņēmumos (*Betriebsverfassungsgesetz*, turpmāk "*BetrVG*") 112. panta nozīmē, kā arī nodokļu tiesību aktu prasības (piemēram, pienākums maksāt ienākuma nodokli, uzņēmējdarbības nodokli, uzņēmumu ienākuma nodokli un pievienotās vērtības nodokli) un konkurences tiesību aktu prasības (par iespējamu apvienošanos, uz kuru attiecas ES noteikumi par uzņēmumu apvienošanās kontroli).

(123) Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Komisija uzskata, ka laikā, kad tika segti ikgadējie zaudējumi, Vācijai *WestSpiel* pārdošana nebūtu bijusi saprātīga izvēle.

– *Faktiskā scenārija (ikgadējo zaudējumu segšanas) novērtējums*

([51]) Sk. *SpielbG NRW* 12. pantu, kas grozīts ar 3. pantu likumā *Gesetz zum Ersten Staatsvertrag zur Änderung des Staatsvertrages zum Glücksspielwesen in Deutschland (Erster Glücksspieländerungsstaatsvertrag – Erster GlüÄndStV)*; *GV. NRW. Ausgabe 2012 Nr. 29 vom 22.11.2012 Seite 523 bis 546 | RECHT.NRW.DE.*

(124) Komisija uzskata, ka *NRW.BANK* izvēlētais faktiskais scenārijs ir vissaprātīgākā pieeja, ko kapitāla daļas īpašnieks būtu varējis izvēlēties.

(125) Visumā tas, ka kapitāla daļu īpašnieki sedz ikgadējos zaudējumus, uzņēmumos ir arī ierasta prakse, kuras pamatā bieži vien ir peļņas un zaudējumu nodošanas līgumi korporatīvajās struktūrās, kas noslēgti starp mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumiem ([52]). Turklāt šo ikgadējo zaudējumu segšanu drīzāk var uzskatīt par pasīvu ieguldītāja rīcību, jo saskaņā ar Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktiem kapitāla daļu īpašniekiem ir pienākums segt uzņēmuma gada pārskatos uzrādītos zaudējumus ar savu pašu kapitāla daļu, kā paskaidrots 103. un 104. apsvērumā, un tāpēc ikgadējā zaudējumu segšana faktiski ir tikai automātisks mehānisms, kam nav nepieciešams atsevišķs kapitāla daļas īpašnieka lēmums.

(126) Tāpēc Komisija uzskata, ka pat bez eksperta ziņojuma vai citiem apliecinošiem dokumentiem ir skaidrs, ka no trim minētajiem scenārijiem (tūlītēja pārdošana / likvidācija / "nekā nedarīšana") privāts ieguldītājs būtu izvēlējies trešo scenāriju.

(127) Tādējādi nevar apgalvot, ka uzņēmuma pārdošana uzreiz pēc tam, kad tas sācis nest zaudējumus, vai jauna kapitāla ieguldīšana ar mērķi ļaut (zaudējumus nesošam) uzņēmumam turpināt darboties vienmēr atbilst TEIP. Tā vietā jebkurš lēmums (atsavināšana, *status quo* saglabāšana vai papildināšana ar jaunu kapitālu) ir jānovērtē pēc būtības un katrā gadījumā atsevišķi un jāizvērtē, salīdzinot ar to, kā būtu rīkojies piesardzīgs tirgus ieguldītājs.

– *Secinājums par priekšrocību*

(128) Tāpēc, ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Komisija secina, ka ikgadējo zaudējumu iespējamā segšana neradīja ekonomisku priekšrocību *WestSpiel*, jo šiem maksājumiem tika patērēts tikai *WestSpiel* paša kapitāls (sk. 100.–104. apsvērumu) un *NRW.BANK*, pieņemot lēmumu saglabāt savu kapitāla ieguldījumu uzņēmumā *WestSpiel*, rīkojās ekonomiski racionāli, proti, bija ekonomiski pamatoti nevis pārdot uzņēmumu ar zaudējumiem, bet gan sagaidīt labākus laikus (pat ja tas nozīmētu, ka jāturpina ciest zaudējumus, t. i., ka *WestSpiel* kapitāls varētu samazināties pat vēl vairāk), kad tā varētu kompensēt šo kapitāla patēriņu, pārdodot uzņēmumu *WestSpiel* ar peļņu.

6.1.2. *Kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā*

6.1.2.1. Saistība starp peļņas aplikšanas ar nodevu mehānismu un kapitāla iepludināšanu

(129) Lai nolemtu, vai kapitāla iespējamā iepludināšana ir atzīstama par valsts atbalstu, Komisijai vispirms ir jāizvērtē, vai peļņas aplikšana 2014. gadā ([53]) un *NRW* veiktā 64,8 miljonu EUR kapitāla iepludināšana uzņēmumā *WestSpiel* 2015. gadā ir jāuzskata par diviem dažādiem pasākumiem vai par vienu darbību.

(130) No Vācijas sniegtās informācijas par kapitāla iepludināšanas sistēmu (sk. 48. un 49. apsvērumu) izriet, ka saskaņā ar trasta līgumu *NRW.BANK* pienākums ieguldīt papildu pamatkapitālu uzņēmumā *WestSpiel* kļuva juridiski saistošs 2015. gada 1. decembrī – pēc tam, kad bija izpildīts vēl neizpildītais maksājuma nosacījums ("ne agrāk, kā ir parakstīts pasīvās partnerības līgums", kā paskaidrots 26. apsvērumā). Tāpēc Komisija uzskata, ka faktiskais

([52]) Sk., piemēram, Komisijas Lēmumu C(2011) 632 final (2011. gada 23. februāris) par valsts atbalstu SA.20255 C 58/06 (ex NN 98/05), ko Vācija sniegusi uzņēmumiem *Bahnen der Stadt Monheim* (*BSM*) un *Rheinische Bahngesellschaft* (*RBG*), kuri ietilpst apvienībā *Verkehrsverbund Rhein-Ruhr* (OV L 210, 17.8.2011., 1. lpp.), Komisijas Lēmumu C(2011) 3899 (2011. gada 15. jūnijs) par valsts atbalstu SA.31296 (N 322/2010) – Vācija – *Kommunale Wasserwerke Leipzig GmbH* (OV C 1, 4.1.2013., 2. lpp.), Komisijas Lēmumu C(2024) 2781 final (2024. gada 13. jūnijs) par valsts atbalstu SA.55744 (2024/C) (ex 2019/FC) – Iespējamais atbalsts *WestVerkehr* (OV C, C/2024/4762, 30.7.2024., 1. lpp.), Komisijas Lēmumu C(2022) 639 final (2022. gada 31. janvāris) par valsts atbalstu SA.50952 (2022/C) (ex 2018/FC) – Iespējamie valsts atbalsta pasākumi par labu uzņēmumam *DB Cargo* (OV C 316, 18.8.2022., 20. lpp.). Šo praksi atbalsta arī Akciju sabiedrību likuma (*AktG*) 302. panta 1. punkts, kurā ir skaidri paredzēta iespēja, ka ikgadējos zaudējumus sedz kontroles vai peļņas nodošanas līguma otra puse.

([53]) Tās pamatā bija *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pants (sk. 32. apsvērumu), saskaņā ar kuru *WestSpiel* pēc abu mākslas darbu pārdošanas bija jānodod Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei 75 % no savas kopējās gada peļņas, tātad aptuveni 82 miljoni EUR.

pasākuma piešķiršanas datums bija 2015. gada 1. decembris. Komisijas nostāju nemaina arī tas, ka Ziemeļreinas-Vestfālenes federālā zeme ieguldāmos naudas līdzekļus bankai *NRW.BANK* kā pilnvarniecei nodeva tikai 2015. gada 10. decembrī un ka galīgā šo naudas līdzekļu nodošana no *NRW.BANK* uzņēmumam *WestSpiel* notika 2015. gada 15. decembrī, jo ar to šis process vienkārši tika pabeigts.

(131) Vācija uzskata, ka peļņas aplikšanas ar nodevu mehānisms un kapitāla iepludināšana jāuzskata par vienu darbību un ka *NRW* tā vietā, lai iepludinātu kapitālu uzņēmumā *WestSpiel*, būtu varējusi grozīt *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantu.

(132) Vācija norāda, ka, ja šos pasākumus vērtē kopā, neto finanšu apjoms, kas pēc aptuveni 82 miljonu EUR peļņas aplikšanas 2014. gadā un 64,8 miljonu EUR kapitāla "iepludināšanas atpakaļ" uzņēmumā *WestSpiel* 2015. gadā no *WestSpiel* nonāca pie valsts, bija aptuveni 17,2 miljoni EUR. Pamatojoties uz šo skatījumu, Vācija apgalvo, ka, ja pasākums vispār kaut kā ir ietekmējis *WestSpiel* stāvokli, tas drīzāk uzņēmumam ir radījis nelabvēlīgu stāvokli, nevis priekšrocību. Tomēr Komisija nepiekrīt šai argumentācijai. Proti, peļņas aplikšana ar nodevu un kapitāla iepludināšana nav viena kompleksa pasākuma apakšpasākumi. Tie ir divi dažādi pasākumi, un katram no tiem ir sava loģika. Šajā lietā kapitāla iepludināšanu nevar uzskatīt par viena kopēja pasākuma apakšpasākumu. Nauda, ko uzņēmums *WestSpiel* samaksāja pirmajā posmā saskaņā ar peļņas aplikšanas mehānismu, pamatojoties uz *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantu, bija jāmaksā kā nodoklis, un to saņēma valsts, rīkojoties kā valsts iestāde.

(133) Kapitāla iepludināšana ir atsevišķs pasākums – par to skaidri liecina šā pasākuma veids un priekšmets, konteksts, izvirzītais mērķis un tam piemērojamie noteikumi. Atšķirībā no peļņas aplikšanas mehānisma, kapitāla iepludināšana nav nodokļu pasākums, jo valsts to neveic kā nodokļu iestāde, bet tā izriet no lēmuma, ko pieņēmusi valsts kā kapitāla daļas īpašniece un līdz ar to kā ieguldītāja. Turklāt šie pasākumi nav pieņemti saskaņā ar vieniem un tiem pašiem noteikumiem, un arī to darbības kārtība nav vienāda. Proti, peļņas aplikšanas režīms tika pieņemts jau 2008. gadā, bet kapitāla iepludināšana tika piešķirta 2015. gada 1. decembrī, kā paskaidrots 130. apsvērumā. Vācijas minētā "divpakāpju pieeja" (t. i., peļņas aplikšana 2014. gadā un kapitāla "iepludināšana atpakaļ" 2015. gadā) tādā secībā īstenojās tikai tāpēc, ka septiņus gadus pirms kapitāla iepludināšanas tika izveidots attiecīgais nodokļu režīms, kas saglabājās arī pēc kapitāla iepludināšanas. Nevar arī apgalvot, ka jau peļņas aplikšanas režīma izveides laikā varēja paredzēt šo kapitāla iepludināšanu.

(134) Turklāt tas, ka *NRW* negrozīja *SpielbG NRW*, lai kompensētu "strukturāli neizdevīgo stāvokli", ko radīja peļņas aplikšanas mehānisms, liecina, ka *NRW* peļņas aplikšanas mehānismu uzskatīja par ārēju faktoru, nevis par daļu no tās kā kapitāla daļas īpašnieces attiecībām ar uzņēmumu *WestSpiel*. Tāpēc peļņas aplikšanas mehānismu un kapitāla iepludināšanu nevar uzskatīt par vienu darbību, bet tie ir jāuzskata par diviem dažādiem pasākumiem.

– *Secinājums par saistību starp peļņas aplikšanas mehānismu un kapitāla iepludināšanu*

(135) Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, Komisija secina, ka nevar, balstoties uz Vācijas argumentāciju par to, ka pastāv tikai viena darbība, izslēgt priekšrocības esību, jo peļņas aplikšana ar nodevu un kapitāla iepludināšana ir jāuzskata par diviem neatkarīgiem pasākumiem.

6.1.2.2. Kapitāla iepludināšanas novērtējums

(136) Tā kā peļņas aplikšana un kapitāla iepludināšana ir atsevišķi pasākumi (sk. 6.1.2.1. iedaļu), tie abi ir jānovērtē atsevišķi. Peļņas aplikšanas mehānisms, kas paredzēts *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pantā, nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē. Jau no peļņas aplikšanas mehānisma būtības izriet, ka valsts līdzekļu nodošana, kas varētu uzlabot uzņēmuma ekonomisko stāvokli, nenotiek, jo naudas līdzekļi plūst no publiskajiem kazino uz valsti, nevis otrādi. Tāpēc turpmāk izklāstītajā novērtējumā tiks aplūkota tikai kapitāla iepludināšana.

6.1.2.2.1. Uzņēmums

(137) Valsts atbalsta noteikumi ir piemērojami vienīgi tad, ja pasākuma saņēmējs ir uzņēmums. Tiesa uzņēmumus konsekventi ir definējusi kā subjektus, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no to juridiskā statusa un finansējuma veida ([54]). Līdz ar to tas, vai atsevišķs subjekts ir uzskatāms par uzņēmumu, ir pilnībā atkarīgs no tā veikto darbību rakstura ([55]).

(138) *WestSpiel* kā publiskais kazino piedāvā tirgū pakalpojumus (īpaši azartspēļu pakalpojumus, bet arī ēdināšanas pakalpojumus) pret atlīdzību (ieejas maksas, uzlikto likmju daļa, citu pakalpojumu cenas). Tātad valsts atbalsta kontekstā *WestSpiel* veic saimniecisko darbību un tāpēc var tikt atzīts par uzņēmumu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

6.1.2.2.2. Valsts līdzekļi un attiecināmība

(139) Par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ir atzīstamas tikai tādas priekšrocības, kas tieši vai netieši piešķirtas no valsts līdzekļiem ([56]). Valsts līdzekļi ietver visus publiskā sektora līdzekļus ([57]), ieskaitot valsts iekšējo struktūru (decentralizētu, federālu, reģionālu vai citu) līdzekļus ([58]), un noteiktos apstākļos arī privāto struktūru līdzekļus. Tam, vai publiskā sektora iestāde ir autonoma, nav nozīmes ([59]).

(140) Publisko uzņēmumu līdzekļi arī ir uzskatāmi par valsts līdzekļiem LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo valsts spēj ietekmēt šo līdzekļu izlietojumu ([60]). Valsts atbalsta tiesību kontekstā par valsts atbalstu var tikt atzīta arī līdzekļu nodošana publisko uzņēmumu grupā, piemēram, ja mātesuzņēmums nodod līdzekļus savam meitasuzņēmumam (pat ja no ekonomikas viedokļa tie pieder pie viena uzņēmuma) ([61]). Finanšu līdzekļu atzīšanā par valsts līdzekļiem izšķirīga nozīme ir nevis tam, ka līdzekļi faktiski ir nodoti, bet gan tam, ka līdzekļi ir valsts kontrolē un valsts iestāžu rīcībā ([62]).

(141) Gadījumos, kad publiska iestāde saņēmējam piešķir priekšrocību, pasākums pēc definīcijas ir attiecināms uz valsti. Taču, ja priekšrocība ir piešķirta ar publisko uzņēmumu starpniecību, noteikt attiecināmību ir sarežģītāk. Šādos gadījumos ir jānosaka, vai var uzskatīt, ka publiskās iestādes tādā vai citādā veidā ir bijušas iesaistītas pasākuma pieņemšanā ([63]). Ar to vien, ka pasākumu ir veicis publisks uzņēmums, nepietiek, lai uzskatītu, ka pasākums ir attiecināms uz valsti ([64]). Tāpēc publiska uzņēmuma īstenota pasākuma attiecināmību uz valsti var izsecināt no pazīmju kopuma, kas izriet no attiecīgā gadījuma apstākļiem un konteksta, kādā šis pasākums ir īstenots ([65]).

([54]) Tiesas 2000. gada 12. septembra spriedums *Pavlov* u. c., apvienotās lietas C-180/98–C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, 74. punkts; Tiesas 2006. gada 10. janvāra spriedums *Cassa di Risparmio di Firenze* u. c., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 107. punkts.

([55]) Sk. Komisijas paziņojuma par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu 6. un 7. punktu (OV C 262, 19.7.2016., 1. lpp.).

([56]) Tiesas 1978. gada 24. janvāra spriedums *Van Tiggele*, C-82/77, ECLI:EU:C:1978:10, 25. un 26. punkts; Vispārējās tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums *Air France*/Komisija, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 63. punkts.

([57]) Vispārējās tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums *Air France*/Komisija, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 56. punkts.

([58]) Tiesas 1987. gada 14. oktobra spriedums Vācija/Komisija, C-248/84, ECLI:EU:C:1987:437, 17. punkts; Vispārējās tiesas 2002. gada 6. marta spriedums *Territorio Histórico de Álava* un citi/Komisija, apvienotās lietas T-92/00 un T-103/00, ECLI:EU:T:2002:61, 57. punkts.

([59]) Vispārējās tiesas 1996. gada 12. decembra spriedums *Air France*/Komisija, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, 58.–62. punkts.

([60]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francija/Komisija (*Stardust*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 38. punkts; Tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedums Grieķija/Komisija, C-278/00, ECLI:EU:C:2004:239, 53. un 54. punkts; Tiesas 2003. gada 8. maija spriedums Itālija un *SIM 2 Multimedia*/Komisija, apvienotās lietas C-328/99 un C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252, 33. un 34. punkts.

([61]) Tiesas 1996. gada 11. jūlija spriedums *SFEI* u. c., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 62. punkts.

([62]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francija/Komisija (*Stardust*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 36. un 37. punkts.

([63]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francija/Komisija (*Stardust*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 52. punkts.

([64]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francija/Komisija (*Stardust*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294; Vispārējās tiesas 2008. gada 26. jūnija spriedums *SIC*/Komisija, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, 93.–100. punkts.

([65]) Tiesas 2002. gada 16. maija spriedums Francija/Komisija (*Stardust*), C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 55. punkts.

(142) Attiecībā uz lēmuma par procedūras sākšanu 94. apsvērumā izklāstīto Komisijas secinājumu, ka kapitāla ieplūde tika nodrošināta no valsts līdzekļiem, Vācija apgalvo (sk. 82. apsvērumu), ka kapitāla iepludināšana neietvēra valsts līdzekļus, jo iepludinātais kapitāls faktiski tika iegūts no divu *WestSpiel* mākslas darbu pārdošanas, proti, no tiem 114,4 miljoniem EUR, ko pircējs samaksāja par mākslas darbiem.

(143) Vācijas argumentam par valsts līdzekļu kritēriju Komisija nepiekrīt, jo aptuveni 82 miljonu EUR peļņas aplikšana ar nodevu notika laikā starp darbu pārdošanu un kapitāla iepludināšanu. Ar nodevu apliktās peļņas summa no *WestSpiel* tika nodota valstij, un no tā brīža šos līdzekļus nevar uzskatīt par privātiem, jo valsts pār tiem īstenoja kontroli.

(144) Attiecībā uz pasākuma attiecināmību Komisija norāda, ka lēmumu par kapitāla iepludināšanu pieņēma *NRW*, kā aprakstīts 47.–49. apsvērumā, un *mutatis mutandis* piemēro lēmuma par procedūras sākšanu 70. apsvērumā izklāstītos apsvērumus par zaudējumu segšanu (sk. lēmuma par procedūras sākšanu 95. apsvērumu). Kā jau tur paskaidrots, Komisija norāda, ka i) *NRW.BANK* ir *NRW* attīstību veicinoša banka, kuras uzdevums ir atbalstīt savu īpašnieci – *NRW* – tās struktūrpolitikas un ekonomikas politikas uzdevumu izpildē, ii) *NRW* ir *NRW.BANK* galvotāja un iii) pārvaldības struktūrās, īpaši galvotāju padomē un uzraudzības struktūrā, lielākoties ir personas, kuras ir arī valsts amatpersonas.

(145) Komisija lēmuma par procedūras sākšanu 70. apsvērumā arī norādīja, ka šie apsvērumi vēl tiks precizēti, jo īpaši attiecībā uz *NRW.BANK* struktūru, tās lēmumu pieņemšanas procesiem un valsts iesaistīšanos (iespējamu) lēmumu pieņemšanā. Šajā saistībā Komisija norāda, ka:

— kā liecina *NRW.BANK* 2015. gada finanšu pārskatā ietvertais ziņojums par publiskā uzņēmuma pārvaldību ([66]), *NRW* ir *NRW.BANK* galvotāja un vienīgā kapitāla daļas īpašniece. Šajā saistībā *NRW* ir piešķīrusi bankai *NRW.BANK* īpašus saistību instrumentus, proti, saistības nodrošināt iestādes darbībai nepieciešamos līdzekļus un galvotāja saistības, un sniegusi skaidru refinansēšanas garantiju,

— bankai *NRW.BANK* ir galvotāju padome, kurā *NRW* īsteno savas tiesības saskaņā ar savām likumīgajām pilnvarām un kā *NRW.BANK* īpašniece un izmanto savas balsstiesības ar divu pārstāvju starpniecību. Citi galvotāju padomes locekļi ir *NRW* ekonomikas lietu ministrs, *NRW* finanšu ministrs un *NRW* mājokļu ministrs, kā arī locekļi *ex officio*,

— attiecībā uz *NRW.BANK* administratīvo padomi ziņojumā par publiskā uzņēmuma pārvaldību ir paskaidrots, ka tās kā *NRW.BANK* uzraudzības struktūras uzdevums ir uzraudzīt, kā valde pārvalda uzņēmumu, un iecelt un atcelt no amata valdes locekļus. 2015. gadā administratīvajā padomē bija kopā 15 locekļi, un 7 no tiem, proti, vairākumu, bija deleģējusi *NRW* kā *NRW.BANK* galvotāja,

— turklāt banku *NRW.BANK* papildus uzrauga valsts, konkrētāk, *NRW* Iekšlietu ministrija un *NRW* Mājokļu ministrija (attiecībā uz mājokļu jautājumiem).

(146) Ņemot vērā iepriekš aprakstītās pazīmes, Komisija konstatē, ka, būdama *NRW.BANK* vienīgā galvotāja, galvotāju padomē izmantodama balsstiesības ar savu ministru starpniecību un deleģējusi lielāko daļu locekļu uzraudzības struktūrā, kura kontrolē *NRW.BANK* valdes darbības, *NRW* un tātad arī valsts 2015. gadā, kad uzņēmumā *WestSpiel* tika iepludināts kapitāls, īstenoja izšķirīgu ietekmi uz banku *NRW.BANK* un tās korporatīvajās struktūrās pieņemtajiem lēmumiem. Tāpēc Komisija norāda, ka arī kapitāla iepludināšanu var uzskatīt par attiecināmu uz valsti.

(147) Tāpēc Komisija uzskata, ka ar 2015. gadā veikto kapitāla iepludināšanu saistītās *NRW.BANK* darbības ietver valsts līdzekļu nodošanu un ir attiecināmas uz valsti.

([66]) Sk. *NRW.BANK* 2015. gada finanšu pārskatu, 7.–23. lpp.

6.1.2.2.3. Priekšrocība

(148) Kā aprakstīts iepriekš, priekšrocība LESD 107. panta 1. punkta nozīmē ir ikviens saimnieciskais labums, ko uzņēmums nebūtu varējis iegūt parastos tirgus apstākļos, tas ir, bez valsts iejaukšanās. Saskaņā ar Savienības tiesu judikatūru, lai novērtētu priekšrocības esību, uzņēmuma finansiālais stāvoklis pēc pasākuma būtu jāsalīdzina ar tā finansiālo stāvokli, kāds būtu, ja pasākums nebūtu veikts ([67]).

(149) Lēmuma par procedūras sākšanu 76. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka tas, ka *NRW* 2015. gadā iepludināja jaunu kapitālu 64,8 miljonu EUR apmērā, ja šo pasākumu aplūko atsevišķi, radīja priekšrocību *WestSpiel*. Šajā saistībā Komisija norādīja, ka peļņas aplikšana ar nodevu ir nodoklis Vācijas Nodokļu kodeksa nozīmē, kā to atzinusi arī Vācija, bet 2015. gadā veiktajai kapitāla iepludināšanai bija cita būtība.

(150) Piezīmēs, kas attiecas uz lēmumu par procedūras sākšanu, Vācija apgalvo, ka šajā lietā kapitāla iepludināšana nav radījusi priekšrocību *WestSpiel*, un to pamato ar pieciem argumentiem. Pirmkārt, kapitāla iepludināšana esot bijusi vienkārši daļēja uzņēmumam *WestSpiel* ar nodevu apliktās peļņas "iepludināšana atpakaļ". Otrkārt, iepludināšana atbilstot TEIP, ņemot vērā, ka, iepludinot kapitālu, *NRW* rīkojās tā, kā būtu rīkojies privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos. Treškārt, Vācija paskaidro, ka kapitāla iepludināšana nav uzskatāma par valsts atbalstu, jo ar to tika tikai kompensēts *WestSpiel* strukturāli neizdevīgais stāvoklis (ko radīja lielais nodokļu slogs). Ceturtkārt, Vācija norāda, ka to pašu ekonomisko rezultātu jebkurā gadījumā būtu bijis iespējams sasniegt, veicot grozījumus tiesību aktos (mazinot *WestSpiel* nodokļu slogu). Piektkārt, Vācija uzskata, ka pat tad, ja teorētiski būtu bijis piešķirts atbalsts, tas jau lielā mērā esot atmaksāts, pārdodot *WestSpiel* par augstāku cenu (sk. 4.2. iedaļu).

6.1.2.2.3.1. Vācijas argumenta, ka kapitāla iepludināšana atbilst TEIP kritērijam, novērtējums

(151) Kā paskaidrots 78. apsvērumā, Vācija uzskata, ka 2015. gadā *NRW.BANK* veiktā kapitāla iepludināšana atbilst tam, kā būtu rīkojies privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos, un tātad tā atbilst TEIP kritērijam. Vācija apgalvo, ka kapitāla iepludināšana bija nepieciešama, lai atjaunotu *WestSpiel* rentabilitāti un tādējādi saglabātu uzņēmumā jau ieguldīto kapitālu. Vācija savus argumentus par TEIP balsta uz "īstermiņa perspektīvu" ([68]) un "ilgtermiņa perspektīvu" ([69]).

– *TEIP kritērija piemērojamība*

(152) Komisija norāda, ka uz TEIP kritēriju var paļauties tikai tad, ja šis kritērijs vispār ir piemērojams. Proti, ir jābūt iespējai salīdzināt valsts rīcību ar tāda privāta ieguldītāja rīcību, kuram attiecībās ar uzņēmumu nav nodokļu iestādes prerogatīvu un ieņēmumu. Lai izpildītu TEIP kritēriju, dalībvalstīm, pamatojoties uz objektīviem un pārbaudāmiem pierādījumiem, ir nešaubīgi jākonstatē, ka īstenotais pasākums ir piedēvējams valstij, kas rīkojas ieguldītājas statusā. Šiem pierādījumiem ir skaidri jāparāda, ka attiecīgā dalībvalsts pirms ekonomiskās priekšrocības piešķiršanas vai vienlaikus ar to ir pieņēmusi lēmumu, kas balstīts uz ekonomiskiem vērtējumiem, kuri ir salīdzināmi ar tiem, ko šajos apstākļos pirms ieguldījuma veikšanas būtu veicis racionāls privāts ieguldītājs, lai noteiktu ieguldījuma rentabilitāti nākotnē.

(153) Komisija uzskata, ka Vācija nav iesniegusi pierādījumus, kas atbilst šiem kritērijiem, un tāpēc TEIP kritērijs kapitāla iepludināšanai nav piemērojams, kā paskaidrots nākamajos apsvērumos.

([67]) Tiesas 1974. gada 2. jūlija spriedums Itālija/Komisija, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, 13. punkts.
([68]) Vācija paskaidro, ka kapitāla iepludināšana kā atsevišķs pasākums atbilda TEIP.
([69]) Vācija apgalvo, ka, pamatojoties uz *EDF* judikatūru, tā novērtējumā varēja ņemt vērā nākotnē gaidāmus lielākus nodokļu ieņēmumus. Turklāt Vācija apgalvo, ka kapitāla iepludināšana bija nepieciešama, lai atjaunotu *WestSpiel* rentabilitāti un tādējādi saglabātu uzņēmumā jau ieguldīto kapitālu.

(154) Vācija apgalvo, ka *ex ante* novērtējums esot īstenots [*IBR*] ziņojuma ietvaros. Tomēr ne [*IBR*] ziņojums, ne kāds cits Vācijas iesniegts dokuments neatbilst 152. apsvērumā aprakstītajiem kritērijiem. Pretēji tam, kā būtu rīkojies tirgus ekonomikas ieguldītājs, Vācija neveica nekādu *ex ante* novērtējumu par kapitāla iepludināšanas rentabilitāti. TEIP kritērijs nav piemērojams vienkāršai nodokļu maksājuma daļas "iepludināšanai atpakaļ" uzņēmumā bez rentabilitātes *ex ante* analīzes (pēc analoģijas sk. Vispārējās tiesas spriedumu lietā *EDF*/Komisija, T-747/15, un Tiesas rīkojumu lietā *EDF*/Komisija, C-221/18 P). Jo īpaši, [*IBR*] ziņojumā nav novērtēts, vai 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana bija saprātīgs ieguldījums, un nav arī novērtēti hipotētiskie scenāriji (likvidācija, pārdošana vai "nekā nedarīšana" kapitāla iepludināšanas vietā).

(155) Kā paskaidrots lēmuma par procedūras sākšanu 91. apsvērumā, Komisija uzskata, ka Vācijai nebija elementu, uz kuru pamata tā *ex ante* varētu konstatēt, ka, pateicoties kapitāla iepludināšanai, *NRW* no kapitāla gūs papildu peļņu, ko tā bez kapitāla iepludināšanas negūtu.

(156) [*IBR*] ziņojumā nav šādas analīzes, kurā hipotētiskie scenāriji, proti, *WestSpiel* stāvoklis, kāds tam būtu, ja kapitāls nebūtu iepludināts, būtu salīdzināti ar faktisko scenāriju, proti, *WestSpiel* stāvokli, kāds tam būtu, ja kapitāls tiktu iepludināts. Kā paskaidrots 121. apsvērumā, attiecībā uz Vācijas atsauci uz [*IBR*] ziņojuma 101. lappusi (sk. 74. apsvērumu) jānorāda, ka šī *WestSpiel* likviditātes prognoze 2015.–2023. gadam raksturo tikai to, kāda būtu uzņēmuma attīstība bez plānotās kapitāla iepludināšanas (pēc mākslas darbu pārdošanas un peļņas aplikšanas ar nodevu), bet ne to, kāds būtu uzņēmuma stāvoklis, ja kapitāls būtu iepludināts.

(157) Tas, kā attīstītos uzņēmuma likviditāte 2014.–2023. gadā, ja kapitāls būtu iepludināts, ir prognozēts [*IBR*] ziņojuma 106. lappusē. Tomēr šā scenārija analīzē ir tikai apgalvots, ka "kapitāla iepludināšana nodrošina *WestSpiel KG* pozitīvus finanšu līdzekļus visā plānošanas periodā" un ka likviditāte nenokristos zem "minimālās 5 miljonu EUR likviditātes" un "2020. gada otrajā ceturksnī nedaudz pārsniegtu minimālo likviditāti". Papildus šīm aplēsēm nav nekādas citas analīzes, tai skaitā skaidrojuma par to, kāda būtu kapitāla iepludināšanas konkrētā (pozitīvā) ietekme uz *WestSpiel* finanšu rādītājiem nākotnē ([70]).

(158) Turklāt [*IBR*] ziņojumā nav arī ne aprakstīts, ne analizēts, kā varētu īstenoties hipotētiskie scenāriji – iespējama *WestSpiel* likvidācija vai pārdošana – kā kapitāla iepludināšanas alternatīvas.

(159) Tātad Vācija nav iesniegusi ne detalizētu uzņēmējdarbības plānu, ne kādu citu analīzi, kurā vispārīgais scenārijs, kas neparedz kapitāla iepludināšanu, proti, konkrētais "nekā nedarīšanas", likvidācijas vai pārdošanas scenārijs, būtu salīdzināts ar faktisko kapitāla iepludināšanas scenāriju, ietverot precīzas un pilnīgas aplēses par nākotnē gaidāmo rentabilitāti un detalizētas izmaksu un peļņas analīzes.

– *Secinājums par TEIP kritērija piemērojamību*

(160) Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, Komisija uzskata, ka TEIP kritērijs kapitāla iepludināšanai nav piemērojams.

– *TEIP kritērija piemērošana*

(161) Neskarot iepriekš izklāstīto novērtējumu, kurā Komisija secina, ka TEIP kritērijs nav piemērojams, Komisija izvirza apakšargumentu, ka pat tad, ja TEIP kritērijs būtu piemērojams, tas nebūtu izpildīts.

(162) Komisija turpmāk aplūkos abus Vācijas izvirzītos argumentus ("īstermiņa" un "ilgtermiņa" perspektīvu), kas paskaidroti 78. apsvērumā.

– *Vācijas "īstermiņa perspektīva"*

([70]) Jo īpaši, nav minēts, kā attīstītos gada ABI.

(163) Pirmkārt, attiecībā uz Vācijas "īstermiņa" perspektīvu, kas paskaidrota 78. apsvērumā, Komisija, runājot par 2015. gadā veiktās kapitāla iepludināšanas kā atsevišķa pasākuma (t. i., neņemot vērā peļņas aplikšanā ar nodevu gūtos nodokļu ieņēmumus) atbilstību TEIP, nepiekrīt, ka privātam ieguldītājam nebūtu bijis nevienas alternatīvas trīspakāpju (mākslas darbu pārdošana, peļņas aplikšana un kapitāla iepludināšana) modelim un ka vienīgais iespējamais alternatīvais risinājums būtu bijis neīstenot minētos pasākumus un tādējādi zaudēt visu *NRW.BANK* piederošās *WestSpiel* daļas vērtību, kā arī izredzes gūt ieņēmumus nākotnē.

(164) Atšķirībā no Komisijas nostājas pret ikgadējo zaudējumu segšanas hipotētiskajiem scenārijiem, šajā gadījumā Komisija uzskata, ka *WestSpiel* likvidācija vai pārdošana būtu ekonomiski pamatotākas iespējas nekā *NRW.BANK* 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana. Šāda kapitāla iepludināšana, ko veic, lai uzņēmums varētu turpināt darboties, atbilst TEIP kritērijam tikai tad, ja var gaidīt (pamatojoties uz *ex ante* apsvērumiem), ka tā dos labāku rezultātu nekā abas pārējās iespējas. Šī pārbaude katrā ziņā ir jāveic *ex ante*.

(165) Komisija novērtēja hipotētiskos scenārijus (*WestSpiel* likvidācija vai pārdošana vai "nekā nedarīšana") salīdzinājumā ar *NRW.BANK* izvēlēto faktisko scenāriju (kapitāla iepludināšana), lai noteiktu, vai privāts ieguldītājs līdzīgos apstākļos būtu rīkojies tāpat.

(166) Novērtējuma pamatā galvenokārt ir *WestSpiel* gada pārskati un [*XY*] ziņojumi par 2013. un 2014. gadu, jo šie dokumenti atspoguļo laikposmu, kas bija neilgi pirms 2015. gada decembra, kad *NRW.BANK* pieņēma lēmumu iepludināt kapitālu, un tāpēc tie *WestSpiel* stāvokli kapitāla iepludināšanas laikā atspoguļo vislabāk ([71]). Komisija pārbaudīja arī [*IBR*] ziņojumā prognozēto un plānoto *WestSpiel* peļņu un zaudējumus, atlikumu un naudas plūsmu 2015.–2023. gadam.

– *Hipotētisko scenāriju – likvidācijas un pārdošanas – novērtējums*

(167) Kā norādīts 113. apsvērumā, *WestSpiel* gada pārskati un [*XY*] ziņojumi liecina, ka saistību summa 2010.–2015. gadā, tātad arī 2013. un 2014. gadā, pārsniedza *WestSpiel* kapitālu. Konkrētāk, *WestSpiel* pārskatos uzrādītas 17,5 miljonu EUR saistības un 9,6 miljonu EUR kapitāls 2013. gadā un 17,6 miljonu EUR saistības un aptuveni 14 miljonu EUR kapitāls 2014. gadā. Tāpēc Komisija uzskata, ka tāpat arī laikposmā pirms kapitāla iepludināšanas, kas notika 2015. gada decembrī, *WestSpiel* būtu bijis iespējams likvidēt tikai par negatīvu vērtību, t. i., saistības pārsniegtu *WestSpiel* kapitālu (sk. 109. apsvērumu). Arī attiecībā uz iespējamo pārdošanu jānorāda, ka uzņēmums pircējiem tai laikā nebūtu bijis īpaši pievilcīgs.

(168) Tomēr, neraugoties uz to, ka *NRW.BANK*, ļoti iespējams, nevarētu saglabāt savu uzņēmuma *WestSpiel* daļu, ja uzņēmumu likvidētu vai pārdotu 2013. vai 2014. gadā, uzņēmuma likvidācija vai pārdošana vai iespēja nedarīt vispār neko tāpat būtu bijusi vēlamāka nekā kapitāla iepludināšana. Proti, kapitāla iepludināšanas kontekstā *WestSpiel* gada pārskati ir jāizvērtē no cita skatpunkta nekā ikgadējo zaudējumu segšanas kontekstā, jo šīs situācijas nav salīdzināmas:

— pirmkārt, saprātīgs privāts ieguldītājs nebūtu iepludinājis papildu kapitālu, lai stiprinātu uzņēmumu, ja jau iepriekš ir veikti ievērojami ieguldījumi (ikgadējo zaudējumu segšana kopš 2009. gada), bet tie nekādi nav uzlabojuši uzņēmuma finansiālo stāvokli. Kā aprakstīts 119. apsvērumā, ikgadējo zaudējumu segšana *WestSpiel* stāvokli neuzlaboja – gluži otrādi, gada ABI turpināja samazināties un gada neto zaudējumi saglabājās lieli līdz pat mākslas darbu pārdošanai 2014. gadā. 2014. gadā *WestSpiel* guva mazu neto peļņu. 2014. gadā, kad tika pieņemts lēmums par kapitāla iepludināšanu, privāts ieguldītājs būtu varējis izvērtēt iepriekšējos piecos gados nodrošinātās *WestSpiel* ikgadējo zaudējumu segšanas ietekmi un secināt, ka uzņēmuma stāvoklis turpina pasliktināties. Tāpēc saprātīgs ieguldītājs nebūtu iepludinājis papildu kapitālu, uzņemoties vēl lielāku finansiālo zaudējumu risku, un tā vietā nekavējoties būtu uzņēmumu likvidējis vai pārdevis,

([71]) Arī [*IBR*] ziņojuma pamatā ir *WestSpiel* uzņēmējdarbības informācija par 2013. un 2014. gadu, sk. [*IBR*] ziņojuma 114. lpp.

— otrkārt, ikgadējo zaudējumu segšana bija tikai pasīva kapitāla daļas īpašnieces rīcība, kuras īstenošanai nebija nepieciešamas īpašas darbības vai speciāls lēmums, jo tas, ka komandītsabiedrības kapitāla daļu īpašnieki sedz zaudējumus no pašu kapitāla, izriet no Vācijas uzņēmējdarbības tiesību aktos noteikta pienākuma (sk. 103. un 104. apsvērumu). Turpretī lēmums par jauna kapitāla iepludināšanu ir jāpieņem speciāli un iepludināšana nav vienkārši automātiska tiesību aktos paredzēta darbība. Tāpēc slieksnis, kas jāsasniedz, lai ieguldītājs pieņemtu lēmumu iepludināt kapitālu, ir daudz augstāks, un tāpēc šis pasākums ir jāizvērtē rūpīgāk nekā "nekā nedarīšanas" scenārijs, proti, ikgadējo zaudējumu segšana,

— treškārt, lai gan attiecībā uz zaudējumu segšanu Komisija apgalvo, ka var saprast, ka kapitāla daļas īpašnieks, kurš ir veicis lielus ieguldījumus (sākotnējo kapitāla ieguldījumu) un ilgstoši pieņēmis uzņēmuma ciestos zaudējumus, atturas uzņēmumu likvidēt vai pārdot (sk. 107.–125. apsvērumu), uz kapitāla iepludināšanu tas neattiecas. Komisija uzskata, ka šo argumentu nevar attiecināt uz neierobežotu laiku un neierobežotu uzņēmuma zaudējumu summu, jo tas novestu pie iespējas, ka ieguldītājs veic sākotnējo ieguldījumu uzņēmumā un pēc tam pieņem zaudējumus vai veic papildu maksājumus bez pienākuma vēl kādreiz novērtēt turpināto ieguldījumu rentabilitāti un racionalitāti,

— ceturtkārt, Komisija ņem vērā samērā pozitīvo prognozi par *WestSpiel* finansiālo stāvokli 2021.–2023. gadā, kad bija gaidāma negatīvās maksājumu bilances pārtapšana par pozitīvu maksājumu bilanci (sk. 74. un 121. apsvērumu). Taču salīdzināmam privātam ieguldītājam nebūtu pieņemami nelikvidēt un nepārdot uzņēmumu 2015. gadā (kad notika kapitāla iepludināšana) un gaidīt prognozēto uzņēmuma finansiālā stāvokļa uzlabošanos. Laiks no 2015. līdz 2021. gadam tomēr ir ļoti ilgs, un nebūtu saprātīgi prasīt kapitāla daļas īpašniekam atlikt steidzamu un nepieciešamu lēmumu vēl uz sešiem gadiem. Proti, ir jāņem vērā papildu zaudējumi, kas kapitāla daļas īpašniecei, visticamāk, būtu radušies šajos gados, kā arī ekonomiskā un finansiālā nenoteiktība, ņemot vērā, ka prognozētā *WestSpiel* maksājumu bilance līdz galīgajam pagrieziena punktam 2021. gadā tomēr ir negatīva. Katrā ziņā iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ saprātīga alternatīva pārdošanai vai likvidācijai 2015. gadā būtu bijusi nevis kapitāla iepludināšana, bet gan vienkārši iespēja, ka kapitāla daļas īpašnieks nedara neko un turpina automātiski segt ikgadējos zaudējumus, kā paredzēts *HGB* un kā tas jau tika darīts iepriekšējos gados.

– *Secinājums par hipotētisko scenāriju novērtējumu*

(169) Tāpēc, pamatojoties uz argumentiem, kas izklāstīti konkrēto hipotētisko scenāriju novērtējumā, Komisija secina, ka salīdzināms privāts ieguldītājs būtu izvēlējies likvidēt vai pārdot uzņēmumu vai nedarīt neko, nevis veikt vēl vienu ieguldījumu, iepludinot vēl vairāk kapitāla uzņēmumā, kas kopumā darbojas ar zaudējumiem, un tādējādi riskējot zaudēt ne tikai atlikušo attiecīgo kapitālu, bet arī no jauna iepludinātās summas.

– *Vācijas "ilgtermiņa perspektīva"*

(170) Attiecībā uz Vācijas "ilgtermiņa" perspektīvu, kas paskaidrota 78. apsvērumā, Komisija uzskata, ka, ņemot vērā *EDF* judikatūru ([72]), ir jānošķir valsts rīcība ieguldītājas statusā (kurā tā veica kapitāla iepludināšanu), no vienas puses, un tās rīcība valsts varas nesējas statusā (kurā tā saņēma ar nodevu aplikto peļņu), no otras puses.

([72]) Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums Komisija/*EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318.

(171) Kā norādījusi Tiesa – lai novērtētu, vai to pašu pasākumu parastos tirgus apstākļos būtu veicis privāts tirgus dalībnieks situācijā, kura būtu vistuvākā valsts situācijai, ir jāņem vērā tikai ieguvumi un pienākumi, kas ir saistīti ar valsts situāciju privāta tirgus dalībnieka statusā, izslēdzot tos, kas ir saistīti ar tās valsts varas nesējas statusu ([73]).

(172) Attiecībā uz Vācijas argumentu, ka ieņēmumos, ko ņem vērā, novērtējot kapitāla iepludināšanas atbilstību TEIP, būtu jāiekļauj arī *WestSpiel* papildu ([74]) nodokļi, Komisija norāda, ka šis apsvērums nav viens no elementiem, ko tirgus ekonomikas ieguldītājs būtu ņēmis vērā.

(173) Minētā judikatūra neļauj secināt, ka priekšrocību, kas izpaužas kā kapitāla ieguldījums uzņēmumā, var atsvērt, maksājot nodokļus par uzņēmuma peļņu. Šajā saistībā, pat ja kapitāla iepludināšana bija vajadzīga, lai uzņēmums varētu turpināt darboties un nebūtu jāsāk maksātnespējas procedūra, kā paskaidrots 152.–159. apsvērumā, nebija pietiekamu *ex ante* pierādījumu, kas dotu pamatu gaidīt, ka ieguldījums nesīs peļņu vai ļaus izvairīties no papildu zaudējumiem (salīdzinājumā ar hipotētiskajiem scenārijiem, proti, *WestSpiel* likvidāciju vai pārdošanu).

– *Secinājums par TEIP kritērija piemērošanu*

(174) Ņemot vērā hipotētisko scenāriju novērtējumu, kas tika veikts, pamatojoties uz Komisijai pieejamo informāciju par *WestSpiel* finansiālo stāvokli 2015. gadā, kad tika pieņemts lēmums par kapitāla iepludināšanu (sk. 167. apsvērumu), un Komisijas secinājumu, ka nodokļu maksāšana nevar atsvērt priekšrocību (sk. 173. apsvērumu), Komisija uzskata, ka šis pasākums neatbilst TEIP kritērijam.

(175) Komisija pieņem, ka, tā kā *WestSpiel* darbojās ar zaudējumiem, racionāls privāts ieguldītājs nebūtu nolēmis tajā iepludināt papildu kapitālu, pirms tam neveicis nekādu, pat ne vispārīgu, vērtējumu, kurš parādītu, ka varētu pamatoti gaidīt peļņu nākotnē, un kurā vajadzības gadījumā būtu aplūkota iespēja uzņēmumu pārdot vai likvidēt ([75]).

6.1.2.2.3.2. Iespējamā kompensācija par strukturāli neizdevīgo stāvokli

(176) Vācija apgalvo (sk. 79. apsvērumu), ka 2015. gada kapitāla iepludināšana nesniedza priekšrocību uzņēmumam *WestSpiel* un tāpēc tā nav valsts atbalsts, jo ar to tika kompensēts uzņēmuma strukturāli neizdevīgais stāvoklis, proti, tas, ka tam bija jāmaksā lielāki nodokļi nekā privātajiem konkurentiem (tas atbilst *Combus* judikatūrai ([76])). Jo īpaši *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 14. pants liedza *WestSpiel* izmantot ieņēmumus no tā pārdotajiem aktīviem (t. i., ārpuskārtas ienākumus no mākslas darbu pārdošanas).

(177) Tomēr Komisija nepiekrīt Vācijai. Nesenākā spriedumā *Orange* lietā ([77]) Tiesa paskaidroja, ka, lai gan kompensācija par strukturāli neizdevīgu stāvokli var būt saderīga ar iekšējo tirgu, noteiktos apstākļos tā tomēr ir valsts atbalsts. Konkrētāk, Tiesa sprieduma 44. punktā precizēja, ka, ja vien runa nav par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kas atbilst *Altmark* kritērijiem ([78]), ekonomiska priekšrocība, kas piešķirta no valsts līdzekļiem, ir uzskatāma par valsts atbalstu, ja visi pārējie atbalsta pastāvēšanas nosacījumi ir izpildīti.

([73]) Tiesas 2018. gada 6. marta spriedums Komisija/*FIH Holding* un *FIH Erhversbank*, C-579/16 P, ECLI:EU:C:2018:159, 55. punkts; Tiesas 2012. gada 5. jūnija spriedums Komisija/*EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 79. punkts un tajā citētā judikatūra; Tiesas 2013. gada 24. oktobra spriedums *Land Burgenland* u. c./Komisija, apvienotās lietas C-214/12 P, C-215/12 P un C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, 52. punkts.

([74]) Nodokļi, ko rada kapitāla iepludināšana no Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes budžeta.

([75]) Vispārējās tiesas 2015. gada 25. jūnija spriedums *SACE* un *SACE BT*/Komisija, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 178.–180. punkts.

([76]) Vispārējās tiesas 2004. gada 16. marta spriedums *Danske Busvognmænd*/Komisija, T-157/01, ECLI:EU:T:2004:76, 57. punkts.

([77]) Tiesas 2016. gada 26. oktobra spriedums *Orange*/Komisija, C-211/15 P, ECLI:EU:C:2016:798, 22.–34. punkts.

([78]) Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

(178) Turklāt Komisija norāda, ka abi spriedumi lietās *Combus* un *Orange* attiecās uz kompensācijas pasākumiem, kuru mērķis bija segt izmaksas, kas salīdzinājumā ar privāto konkurentu izmaksām bija pārmērīgas. Taču šajā lietā ar pasākumu netiek novērsts "strukturāli" neizdevīgs stāvoklis, bet šis pasākums drīzāk ir vienreizēja aktīvu atsavināšana, kas dod uzņēmumam iespēju turpināt darboties, neraugoties uz to, ka tā uzņēmējdarbības modelis nav rentabls.

(179) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka nevar, pamatojoties uz argumentu, ka 2015. gadā īstenotā kapitāla iepludināšana bija kompensācija par *WestSpiel* strukturāli neizdevīgo stāvokli, uzskatīt, ka tā neietvēra valsts atbalstu.

6.1.2.2.3.3. Iespējamā priekšrocības neesība, kas pamatota ar to, ka to pašu ekonomisko rezultātu būtu bijis iespējams sasniegt ar tiesību aktu grozījumiem

(180) Vācija arī paskaidro (sk. 80. apsvērumu), ka to pašu ekonomisko rezultātu, kas panākts ar kapitāla iepludināšanu, būtu bijis iespējams sasniegt ar tiesību aktu grozījumiem, t. i., grozot *WestSpiel* piemērojamo nodokļu režīmu.

(181) Komisija uzskata, ka jautājumā par to, vai 2015. gadā *NRW.BANK* veiktā kapitāla iepludināšana radīja priekšrocību uzņēmumam *WestSpiel*, šim argumentam nav nozīmes. Komisija norāda, ka šis arguments ir tikai hipotēze, kas praksē nav īstenojusies. Proti, neraugoties uz šo teorētisko iespēju, valsts *de facto* neizmantoja šo variantu, bet tā vietā izvēlējās saglabāt *WestSpiel* piemērojamo nodokļu režīmu un veica kapitāla iepludināšanu. Tādējādi Komisija nevar sīkāk novērtēt, vai uzņēmumam *WestSpiel* būtu bijusi priekšrocība teorētiskajā tiesību aktu grozīšanas scenārijā tāpēc vien, ka aktu grozījumi praksē faktiski netika veikti.

6.1.2.2.3.4. Apgalvojums, ka, atmaksājot *NRW* pasīvās līdzdalības grāmatvedības vērtību, (iespējamais) valsts atbalsts ir lielā mērā atmaksāts

(182) Vācija arī norāda (sk. 81. apsvērumu), ka *NRW* pasīvās līdzdalības grāmatvedības vērtības atmaksa no uzņēmuma *WestSpiel* Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajai zemei ir līdzvērtīga (iespējamā) valsts atbalsta atmaksai, ja šāds atbalsts pastāvētu. Šajā saistībā Vācija uzskata, ka (augstākā) cena, ko izraudzītais pretendents maksāja (tajā laikā) notiekošajā iepirkuma konkursā, atspoguļo uzņēmuma vērtību, kas bija paaugstinājusies tāpēc, ka tas bija saņēmis valsts atbalstu.

(183) Komisija norāda, ka ar teorētisko iespēju (kas tika apsvērta pirms *WestSpiel* pārdošanas 2021. gada septembrī) iepirkuma konkursā iegūt augstāku cenu nepietiek, lai izslēgtu no 2015. gadā veiktās kapitāla iepludināšanas izrietošas priekšrocības pastāvēšanu vai liegtu saņēmējam turpināt faktiski izmantot no tās izrietošo priekšrocību ([79]). Tas tā ir tāpēc, ka priekšrocība ir jānovērtē atbalsta piešķiršanas brīdī, tādējādi teorētiskajai hipotēzei par uzņēmuma vērtības pieaugumu nākotnē varētu būt nozīme, bet tam, ka pasīvā līdzdalība vēlāk tika atmaksāta, nozīmes nav.

(184) Jebkurā gadījumā Komisija secina, ka šis arguments neattiecas uz valsts atbalsta pastāvēšanu kā tādu, bet gan uz atlikušo atbalsta summu, kas jāatgūst pēc *WestSpiel* pārdošanas pabeigšanas un pirkuma cenas samaksāšanas.

– *Secinājums par priekšrocību*

(185) Tāpēc Komisija secina, ka kapitāla iepludināšana ir radījusi uzņēmumam *WestSpiel* priekšrocību LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

([79]) Tiesas 2015. gada 1. oktobra spriedums *Electrabel* un *Dunamenti Erőmű*/Komisija, C-357/14 P, ECLI:EU:C:2015:642, 116. punkts.

6.1.2.2.4. Selektivitāte

(186) Attiecībā uz selektivitātes kritēriju tiek pieņemts, ka novērtējamie pasākumi ir selektīvi, jo vienīgais saņēmējs bija *WestSpiel*. Tā kā šajā lietā nav neviena elementa, kas varētu atspēkot šo pieņēmumu, Komisija secina, ka novērtējamie pasākumi ir selektīvi. Arī Vācija to neapstrīd.

6.1.2.2.5. Konkurences izkropļojumi un ietekme uz tirdzniecību

(187) Attiecībā uz konkurences izkropļojumu kritēriju Komisija norāda, ka valsts piešķirts pasākums ir uzskatāms par tādu, kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, tad, ja tā dēļ uzlabojas saņēmēja konkurētspēja, salīdzinot ar citiem uzņēmumiem, ar kuriem tas konkurē. Praksē parasti tiek konstatēts, ka pastāv konkurences izkropļojums LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ja valsts piešķir finanšu priekšrocību uzņēmumam, kas darbojas liberalizētā nozarē, kurā ir vai varētu būt konkurence ([80]). Attiecībā uz Savienības iekšējās tirdzniecības ietekmēšanas kritēriju ir vispārpieņemts, ka nav nepieciešams konstatēt, ka atbalsts faktiski ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, bet tikai to, vai atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību. Proti, Savienības tiesas ir nospriedušas, ka, "ja valsts piešķirts finansiāls atbalsts nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem [Savienības] iekšējā tirdzniecībā, ir jāuzskata, ka atbalsts ir ietekmējis minēto tirdzniecību" ([81]).

(188) Kā paskaidrots lēmuma par procedūras sākšanu 57. apsvērumā, Komisija nepiekrīt Vācijas viedoklim, ka novērtējamie pasākumi nevarēja izkropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm tāpēc, ka *WestSpiel* esot likumīgs monopolstāvoklis Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē. Lai gan Vācija apgalvo, ka attiecīgajā periodā (2009.–2015. gadā) kazino tirgus saskaņā ar *SpielbG NRW* (agrākajā redakcijā) 1. un 3. pantu bija slēgts konkurencei, šķiet, ka *WestSpiel* konkurēja ar privātu operatoru (jo īpaši *FSH* biedru) spēļu zālēm, īpaši attiecībā uz spēļu automātu azartspēlēm. Turklāt nekas neliecina, ka Ziemeļreinas-Vestfālenes federālajā zemē pastāvēja likumīgs monopols, kas izslēdza konkurenci tirgū un par tirgu. Visbeidzot, neraugoties uz Vācijas piezīmi par tiešsaistes pakalpojumu sniedzēju iespējamo nelikumīgo darbību un kā norādīts arī lēmuma par procedūras sākšanu 57. apsvērumā, ar azartspēlēm nesaistītas *WestSpiel* darbības (piemēram, bāru un restorānu darbība kazino) jebkurā gadījumā nebija ietvertas iespējamā likumīgā monopola darbības jomā un tika veiktas, konkurējot ar citiem uzņēmumiem.

(189) Tāpēc Komisija secina, ka 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana var ietekmēt Savienības iekšējo tirdzniecību un radīt vai draudēt radīt konkurences izkropļojumus.

– *Secinājums par kapitāla iepludināšanu*

(190) Tāpēc attiecībā uz kapitāla iepludināšanu uzņēmumā *WestSpiel* Komisija, balstoties uz iepriekš izklāstīto novērtējumu, secina, ka kumulatīvie kritēriji, kas jāizpilda, lai varētu konstatēt, ka pastāv valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ir izpildīti un pasākums ir valsts atbalsts.

([80]) Tiesas 2000. gada 15. jūnija spriedums *Alzetta* u. c./Komisija, apvienotās lietas T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98, ECLI:EU:T:2000:151, 141.–147. punkts; Tiesas 2003. gada 24. jūlija spriedums *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([81]) Tiesas 2015. gada 14. janvāra spriedums *Eventech*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, 66. punkts; Tiesas 2013. gada 8. maija spriedums *Libert* u. c., apvienotās lietas C-197/11 un C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, 77. punkts; Vispārējās tiesas 2001. gada 4. aprīļa spriedums *Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia*/Komisija, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, 41. punkts.

6.1.3. *Secinājums par atbalsta esību*

(191) Komisija secina, ka ikgadējo zaudējumu segšana nav valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo minētā panta kumulatīvie kritēriji nav izpildīti jau 6.1.1. iedaļā minēto iemeslu dēļ (nav priekšrocības, nav valsts līdzekļu un nav attiecināmības uz valsti), tāpēc ir lieki analizēt pārējos LESD 107. panta 1. punkta kritērijus.

(192) Komisija secina, ka kapitāla iespējamā iepludināšana 2015. gadā ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, jo minētā panta kumulatīvie kritēriji 6.1.2. iedaļā minēto iemeslu dēļ ir izpildīti.

6.2. **Atbalsta likumība**

(193) 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, un, tā kā atbalsts tika izmaksāts, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, tas ir nelikumīgs valsts atbalsts.

6.3. **Saderība**

(194) Tā kā 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana ir valsts atbalsts, ir jāpārbauda, vai šo atbalsta pasākumu varētu uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu. Valsts atbalsta pasākumus var uzskatīt par saderīgiem ar iekšējo tirgu, pamatojoties uz LESD 107. panta 2. un 3. punktā uzskaitītajiem izņēmumiem.

(195) Vācija izvirzīja divus iespējamos saderības pamatus, proti, a) LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, kas attiecas uz atbalstu tirgus liberalizācijai (sk. 84. apsvērumu), un b) Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnes (sk. 85. apsvērumu).

(196) Attiecībā uz LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu jānorāda, ka Komisija nevar pieņemt Vācijas argumentāciju par kompensāciju, kas sniegta tirgus liberalizācijas nolūkā. Pirmkārt, Komisijai nekas neliecina, ka kapitāla iepludināšanas iemesls būtu bijis (iespējamā) tirgus atvēršana. Otrkārt, Komisija secina, ka tirgus katrā ziņā nav liberalizēts, proti, juridiskā struktūra, kas ietver, no vienas puses, vienu operatoru ar monopola licenci (iepriekš tas bija publisks operators, bet tagad, pēc *WestSpiel* iegādes, privāts operators) kazino ekspluatācijai un, no otras puses, privātos spēļu automātu operatorus, nav mainījusies.

(197) Attiecībā uz saderību, kuras pamatā būtu valsts atbalsta noteikumi, kas piemērojami glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstam, jānorāda, ka, lai gan Vācija apgalvoja, ka iespējama atbalsta atgūšana padarītu *WestSpiel* par grūtībās nonākušu uzņēmumu, tā nesniedza nekādu informāciju, kas liecinātu, ka pasākumu piešķiršanas brīdī uzņēmums bija atzīstams par grūtībās nonākušu uzņēmumu un Glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādņu prasības bija izpildītas. Lēmuma par procedūras sākšanu 104. apsvērumā paustās Komisijas šaubas par to, vai šīs prasības bija izpildītas, nav kliedētas, proti, Komisija nav saņēmusi nekādu informāciju, kas liecinātu, ka kapitāls tika iepludināts uz neilgu laiku, ka šis pasākums tika piešķirts, pamatojoties uz iepriekš apstiprinātu pārstrukturēšanas plānu, un ka atbalsta saņēmējs no paša resursiem sniedza pietiekamu ieguldījumu pārstrukturēšanas izmaksu segšanā.

(198) Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija secina, ka nelikumīgais valsts atbalsts, ko Vācija piešķīrusi, 2015. gadā iepludinot kapitālu, nav saderīgs ar iekšējo tirgu.

7. ATGŪŠANA

(199) Saskaņā ar LESD un Savienības tiesu iedibināto judikatūru gadījumā, ja Komisija ir konstatējusi, ka atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, tai ir tiesības lemt par to, ka attiecīgajai dalībvalstij šis atbalsts ir jāmaina vai jāatceļ ([82]). Tāpat Savienības tiesas ir pastāvīgi lēmušas, ka dalībvalstij pienākumu atcelt atbalstu, ko Komisija uzskata par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, nosaka, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli ([83]).

(200) Šajā saistībā Savienības tiesas ir noteikušas, ka minētais mērķis ir sasniegts, ja saņēmējs ir atmaksājis nelikumīgi piešķirtās atbalsta summas un tādējādi zaudējis priekšrocību, kas tam bijusi iekšējā tirgū attiecībā pret konkurentiem, un ir atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta izmaksas ([84]).

(201) Saskaņā ar judikatūru Padomes Regulas (ES) 2015/1589 ([85]) 16. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir teikts: "Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (..)."

(202) Tādējādi, tā kā attiecīgā 2015. gadā veiktā kapitāla iepludināšana tika īstenota, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, un ir uzskatāma par nelikumīgu un nesaderīgu atbalstu, šis atbalsts jāatgūst, lai atjaunotu stāvokli, kāds iekšējā tirgū bija pirms tā piešķiršanas.

(203) Nominālā atgūstamā summa atbilst iepludinātā kapitāla summai (t. i., 64,8 miljoni EUR). Pretēji Vācijas argumentiem (sk. 83. apsvērumu), summas, ko *WestSpiel* pēc 2021. gada 8. janvāra, kad tika izbeigts pasīvās partnerības līgums (sk. 36. zemsvītras piezīmi), jau atmaksājis divos maksājumos, t. i., a) pirmo maksājumu 35 miljonu EUR apmērā (atmaksa veikta 2021. gada 19. janvārī, sk. 90. apsvērumu) un b) otro maksājumu 11 516 909 EUR apmērā (atmaksa veikta 2021. gada 26. jūlijā, sk. 81. apsvērumu), kopā 46 516 909 EUR, nevar uzskatīt par daļēji atgūtu atbalstu. Tas tā ir tāpēc, ka pat pēc šīs summas atmaksāšanas *WestSpiel* patiesībā nav zaudējis faktisko priekšrocību, ko tam attiecībā pret konkurentiem radījusi kapitāla iepludināšana.

(204) Komisija norāda, ka pasīvās partnerības izbeigšanu šajā lietā nevar atzīt par atbalsta atgūšanu un tā nekādi neietekmē atgūstamā atbalsta summu, jo šī summa principā nav atkarīga no notikumiem, kas notikuši pēc atbalsta piešķiršanas.

(205) Priekšrocība izriet no kapitāla iepludināšanas, kas parastos tirgus apstākļos netiktu veikta. Priekšrocības summa ir visa iepludinātā kapitāla summa. Ja vēlāk izrādās, ka turpmākas notikumu attīstības dēļ ieguldījums galu galā bijis rentabls, tas nemaina ne priekšrocības pastāvēšanu, ne tās summu. Piemēram, ja dalībvalsts veic šo ieguldījumu, pērkot uzņēmuma akcijas (ko privāts ieguldītājs nepirktu) un vēlāk šīs akcijas pārdod (pat ja to cena pa to laiku ir palielinājusies), šī pārdošana nav uzskatāma par atbalsta atmaksu. Tāpat arī dividenžu izmaksa nav uzskatāma par atbalsta atgūšanu. Tas pats attiecas arī uz līdzdalības daļas atmaksāšanu.

(206) Citiem vārdiem sakot, konkrētās turpmākās norises, kas saistītas ar pašu kapitālu vai "līdzdalību", ir atsevišķas norises, kas neietekmē nelikumīgi piešķirtā atbalsta atgūšanu. Tāpēc Komisija secina, ka atmaksāšana nav (pat ne daļēji) atjaunojusi stāvokli, kāds bija iekšējā tirgū pirms atbalsta izmaksas.

([82]) Tiesas 1973. gada 12. jūlija spriedums Komisija/Vācija, 70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. punkts.
([83]) Tiesas 1990. gada 21. marta spriedums Beļģija/Komisija, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66. punkts.
([84]) Tiesas 1999. gada 17. jūnija spriedums Beļģija/Komisija, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. un 65. punkts.
([85]) Padomes Regula (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 248, 24.9.2015., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj).

(207) Kā minēts 29. apsvērumā, *WestSpiel* grupas reorganizācijas dēļ *WestSpiel* apvienojās ar *WestSpiel GmbH*. Pēc *WestSpiel* pārdošanas *Gauselmann* grupai, tas tika pārdēvēts un tagad darbojas ar nosaukumu *Merkur Spielbanken GmbH* (sk. 30. apsvērumu). Ja uzņēmumi apvienojas vai uzņēmējdarbība tiek kā citādi reorganizēta, ir jānosaka sākotnējā atbalsta saņēmēja tiesību pārmantotājs un dalībvalstij jāatgūst atbalsts no subjekta, kas turpina pastāvēt ([86]). Uzņēmumam *WestSpiel*, kura nosaukums tagad ir *Merkur Spielbanken GmbH*, tiesību pārmantotājs ir *WestSpiel GmbH*. Ar terminu "*WestSpiel*" apzīmē šo apvienoto un pēc tam pārdoto subjektu (sk. 7. zemsvītras piezīmi), no kura atbalsts ir jāatgūst.

(208) Atbalsts jāatgūst par laikposmu no dienas, kad atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, t. i., no 2015. gada 15. decembra (sk. 130. apsvērumu), līdz tā faktiskās atgūšanas dienai. Par atgūstamo summu līdz tās faktiskās atgūšanas dienai ir jāmaksā procenti.

8. KOMPENSĀCIJAS KLAUZULA

(209) Komisija norāda, ka *WestSpiel* pārdošanas un pirkuma līgums ietver noteikumus, kas līdzinās kompensācijas klauzulai, kura valsts atbalsta atgūšanas prasījumu gadījumā paredz kompensāciju maksimums 30 miljonu EUR apmērā (sk. *WestSpiel* pārdošanas un pirkuma līguma preambulas D punktu, 7., 17.2., 19., 24., 28.3.–28,5. un 29. pantu). Komisija atgādina, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru šādas klauzulas pašas par sevi var uzskatīt par atsevišķiem valsts atbalsta pasākumiem un šādu klauzulu izmantošanu var atzīt par nelikumīga un nesaderīga valsts atbalsta atgūšanas apiešanu. Komisija uzsver, ka klauzulas labuma guvējs ir arī atbalsta saņēmējs.

(210) Tiesa ir pastāvīgi lēmusi, ka pienākumu atcelt atbalstu, ko Komisija atzinusi par nesaderīgu ar iekšējo tirgu, attiecīgajai valstij nosaka tamdēļ, lai atjaunotu iepriekšējo stāvokli. Šis mērķis ir sasniegts, tiklīdz saņēmējs ir atmaksājis attiecīgo atbalstu, kam vajadzības gadījumā pieskaitīti nokavējuma procenti. Atmaksājot atbalstu, atbalsta saņēmējs zaudē priekšrocību, kas tam bijusi attiecībā pret saviem konkurentiem tirgū, un tiek atjaunots stāvoklis, kāds bija pirms atbalsta izmaksas. Ja dalībvalstij tiktu atļauts piešķirt nelikumīgajam atbalstam līdzvērtīgu atbalstu ar mērķi neitralizēt ietekmi, kuru rada atbalsta atmaksāšana, ko saņēmējiem ir pienākums veikt, tiktu acīmredzami apdraudēta Komisijas pieņemto lēmumu efektivitāte ([87]).

(211) Ja kompensācijas klauzula tiktu piemērota, *WestSpiel* saņemtu kompensāciju par nelikumīgo un nesaderīgo atbalstu, ko tas saņēmis. Konkrētāk, saskaņā ar šo lēmumu *WestSpiel* būs pienākums atmaksāt valstij nesaderīgo atbalstu. Šis notikums pēc tam, kad šis lēmums būs kļuvis galīgs, iedarbinās kompensācijas klauzulu, saskaņā ar kuru valstij būs pienākums samaksāt uzņēmumam *WestSpiel* tādu pašu summu, kādu valsts atguvusi, bet ne vairāk kā 30 miljonus EUR. Īstenojot šo klauzulu, tiktu apieta šajā lēmumā konstatētā nelikumīgā un nesaderīgā valsts atbalsta atgūšana, jo tās dēļ nevarētu atbalstu faktiski atgūt, atjaunojot stāvokli, kāds bija tirgū pirms atbalsta izmaksas, un tas ir pretrunā atgūšanas nolūkam ([88]).

9. SECINĀJUMS

(212) Komisija konstatē, ka Vācija atbalstu ir īstenojusi nelikumīgi, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu.

(213) Komisija secina, ka atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu un ir jāatgūst no *WestSpiel* kopā ar atgūšanas procentiem,

([86]) Attiecībā uz šo sk. Tiesas 2018. gada 7. marta spriedumu *SNCF Mobilités*/Komisija, C-127/16 P, ECLI:EU:C:2018:165.

([87]) Tiesas 2004. gada 29. jūnija spriedums Komisija/Padome, C-110/02, ECLI:EU:C:2004:395, 42. un 43. punkts un tajos minētā judikatūra.

([88]) Tiesas 2012. gada 11. decembra spriedums Komisija/Spānija, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, 105. punkts.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Iespējamais Vācijas īstenotais pasākums – ikgadējo zaudējumu segšana – nav atbalsts LESD 107. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

64,8 miljonu EUR kapitāla iepludināšana, ko Vācija nelikumīgi īstenoja 2015. gadā, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, nav saderīga ar iekšējo tirgu.

3. pants

1. Vācija atgūst 2. pantā minēto nesaderīgo atbalstu no *WestSpiel*, kas apvienots ar *WestSpiel GmbH* un tagad saukts par *Merkur Spielbanken NRW GmbH*.

2. Atgūstamajām summām pieskaita procentus, sākot no dienas, kad tās tika nodotas *WestSpiel* rīcībā, līdz to faktiskās atgūšanas dienai.

3. Vācija nodrošina, ka *WestSpiel* par summām, uz kurām attiecas šis lēmums, nesaņem nekādu kompensāciju. Jo īpaši, *WestSpiel* ne tieši, ne netieši nesaņem no Vācijas nekādas summas, kas būtu maksājamas, piemērojot *WestSpiel* pārdošanas un pirkuma līguma kompensācijas klauzulu.

4. Procentus aprēķina pēc salikto procentu formulas saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 794/2004 ([89]) V nodaļu.

4. pants

1. Šā lēmuma 2. pantā minētais atbalsts ir atgūstams tūlīt un efektīvi.

2. Vācija nodrošina, ka šis lēmums tiek īstenots četru mēnešu laikā no tā paziņošanas dienas.

5. pants

1. Divu mēnešu laikā no šā lēmuma paziņošanas Vācija iesniedz Komisijai šādu informāciju:

a) no *WestSpiel* atgūstamā kopējā summa (pamatsumma un atgūšanas procenti);

b) detalizēts apraksts par pasākumiem, kas jau ir veikti vai ko plānots veikt, lai izpildītu šo lēmumu;

c) dokumenti, kas apliecina, ka uzņēmumam *WestSpiel* ir uzdots atmaksāt 2. pantā minēto atbalstu.

2. Līdz ir pabeigta 2. pantā minētā atbalsta atgūšana, Vācija regulāri informē Komisiju par to, kā virzās šā lēmuma īstenošanas nolūkā veiktie valsts pasākumi. Pēc vienkārša Komisijas pieprasījuma Vācija nekavējoties iesniedz informāciju par pasākumiem, kas jau veikti vai ko plānots veikt, lai izpildītu šo lēmumu. Tā arī sniedz sīku informāciju par atbalsta un atgūšanas procentu summām, kas jau atgūtas no *WestSpiel*. Vācija ziņo Komisijai arī par to, vai un kā ir piemērota 209. apsvērumā minētā kompensācijas klauzula.

([89]) Komisijas Regula (EK) Nr. 794/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (OV L 140, 30.4.2004., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj).

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē, 2024. gada 22. novembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājas izpildvietniece
Margrethe VESTAGER